

over de ring

Ringdagen

Van 26 tot 30 mei 2018

Flanders Meeting & Convention Center – Sint-Anneke Centrum – deSingel

Radio Over de Ring

26 en 27 mei 2018, 15.30 u, Flanders Meeting & Convention Center

28 mei 2018, 19.30 u, Sint-Anneke Centrum

29 en 30 mei 2018, 19.30 u, Kunstencentrum deSingel

over de ring

Noord

1 Oosterweelknoop

Categorie: Ambitieuze bermen
Kostprijs: 11 à 16 miljoen euro (exclusief overkapping)

2 Bermenlandschap langs een verlaagde R1 Noord

Categorie: Ambitieuze bermen
Kostprijs: 29 à 36 miljoen euro

3 Groene Brug

Categorie: Nu of nooit
Kostprijs: 3,5 à 5 miljoen euro

4 Stationsomgeving Luchtbal

Categorie: Nieuwe stedelijke plekken
Kostprijs: 360 à 400 miljoen euro

5 Groen Hart Luchtbal – Lambrechtshoeken

Categorie: Wijkverbindingen
Kostprijs: 225 à 245 miljoen euro

Noordoost

6 Steenborgerweert / Kap Dam

Categorie: Nu of nooit
Kostprijs: 12 à 17 miljoen euro

7 Kap Sportpaleis

Categorie: Nieuwe stedelijke plekken
Kostprijs: 90 à 150 miljoen euro

8 Albertkanaal

Categorie: Ambitieuze bermen
Kostprijs: 4,5 à 81 miljoen euro geluidsschermen (afhankelijk van lengte open sleuf)

9 Kap Kalverwei

Categorie: Grote overkapping
Kostprijs: 100 à 120 miljoen euro zonder ribbenkap, 180 à 205 miljoen euro met ribbenkap

10 Station Schijnpoort

Categorie: Nieuwe stedelijke plekken
Kostprijs: 23 à 32 miljoen euro

Oost

11 Waterpark

Categorie: Grote overkapping
Kostprijs: 270 à 490 miljoen euro

12 Nieuw Oost

Categorie: Nieuwe stedelijke plekken
Kostprijs: Niet van toepassing (projectontwikkeling met autonome financiering, niet van overkappingsbudget)

13 Schijnvallei / Ter Lo / Deurne

Categorie: Ambitieuze bermen
Kostprijs: 85 à 140 miljoen euro

Zuidoost

14 De Knoop
Categorie: Wijkverbindingen
Kostprijs: 19 à 26 miljoen euro

Zuid

15 Zurenborg / Luysbekelaerpark
Categorie: Wijkverbindingen
Kostprijs: 80 à 115 miljoen euro

16 Grote Markt Berchem

Categorie: Nieuwe stedelijke plekken
Kostprijs: 210 à 290 miljoen euro

17 Ecobrug Brialmont

Categorie: Wijkverbindingen
Kostprijs: 36 à 50 miljoen euro

18 Groene Grote Steenweg

Categorie: Wijkverbindingen
Kostprijs: 23 à 32 miljoen euro

19 Longitudinaal Ringpark

Categorie: Ambitieuze bermen
Kostprijs: 18 à 26 miljoen euro

West

20 Fietsbruggen Cultuurpark
Categorie: Wijkverbindingen
Kostprijs: 3 à 4 miljoen euro

21 A12 / Jan De Voslei

Categorie: Grote overkapping
Kostprijs: 140 à 195 miljoen euro

22 Station Zuid

Categorie: Nieuwe stedelijke plekken
Kostprijs: 205 à 285 miljoen euro

23 Bermen van Knoop tot Lemanstraat

Categorie: Ambitieuze bermen
Kostprijs: 50 à 65 miljoen euro

24 Park Knoop Zuid

Categorie: Ambitieuze bermen
Kostprijs: 165 à 225 miljoen euro

25 Scheldebalkon

Categorie: Nieuwe stedelijke plekken
Kostprijs: 32 à 45 miljoen euro

West

26 Landschapspark Linkerscheldeoever
Categorie: Nieuwe stedelijke plekken
Kostprijs: 24 à 36 miljoen euro

27 Passage Middenvijver

Categorie: Wijkverbindingen
Kostprijs: 18 à 65 miljoen euro

28 Voltooien fietsnetwerk

Categorie: Wijkverbindingen
Kostprijs: 44 à 47 miljoen euro

over de ring

noord

THV BUUR / Latz / S333 / Greisch i.s.m.
Levuur

Visie

Op deze plek ten noorden van de stad vinden de werken aan de Oosterweelverbinding plaats. Het viaduct van Merksem verdwijnt en maakt plaats voor een tunnel. Hier ontstaan kansen om de overkapping van de Ring en de E19 naar het noorden gelijktijdig met de werken te realiseren of nu al voor te bereiden. Een overkapping maakt het mogelijk om de wijk Luchtbal – die vandaag opgesloten zit tussen haven en snelweg – uit zijn isolement te halen. Ook de wijk Lambrechtshoeken (Merksem), die vandaag met haar rug naar de snelweg is gekeerd, krijgt op die manier een groene voortuin op het dak van de Ring.

1 Oosterweelknoop

Met het Oosterweelproject wordt de Ring gesloten. De nieuwe oeververbinding voor stadsregionaal, stedelijk en bestemmingsverkeer loopt zo veel mogelijk ondergronds. Ter hoogte van het Noordkasteel bevinden zich de op- en afritten voor de haven en komt de Ring nog een keer bovengronds. Er wordt nog onderzocht of de weg die hier in een open sleuf ligt, verder kan worden overkapt.

Vandaag is het Noordkasteel een onbekend en weinig toegankelijk gebied. Er zijn een zeevaartschool en een zeilclub gevestigd en 's zomers komen Antwerpenaren zich wel eens ontspannen in dit stukje groen. We kunnen de werken aan de Oosterweelverbinding aangrijpen om het vergeten gebied opnieuw in te lijven bij de stad en de zwemvijver herin te richten. Nieuwe fietsverbindingen naar het Droogdokkenpark en het Eilandje maken het natuur- en recreatiegebied gemakkelijk bereikbaar. Het wordt een recreatiegebied voor alle Antwerpenaren. De

historische Samgasilo's kunnen worden gered en verbonden met het Noordkasteel.

2 Bermenlandschap langs een verlaagde R1 Noord

Tussen de snelweg en de woonwijk Lambrechtshoeken in Merksem is voldoende ruimte beschikbaar om een langgerekt bermenlandschap aan te leggen. Een groot deel van de snelweg kan verdiept worden aangelegd. Schermen en bermen met een hoogte van 10 meter beschermen de omwonenden tegen het lawaai en zorgen voor een opstuwning van uitlaatgassen in hogere luchtstromen. Het verhoogde bermenlandschap reduceert op korte termijn de overlast voor de omwonenden en is een opstap naar de overkapping.

Het bermenlandschap is een buurtpark voor Merksem. Omwonenden kunnen er ontspannen in het groen. Er is ruimte voor spel, maar ook voor natuur en water. Aan de Masurebrug biedt een uitkijkheuvel een uniek panorama over de stad en de overkapping.

3 Groene Brug

In plaats van het viaduct van Merksem volledig af te breken, kunnen we een deel ervan gebruiken om een ecoduct over het kanaal te maken. Het viaduct legt een ecologische verbinding tussen het natuurgebied Oude Landen in het noorden en het Rivierenhof in het oosten van de stad. Het asfalt van de brug wordt vervangen door aarde en planten. Behalve dieren maken ook voetgangers gebruik van de groene brug, waar ze op grote hoogte de Oosterweelverbinding en het leven op de overkapping kunnen gadeslaan.

4 Stationsomgeving Luchtbal

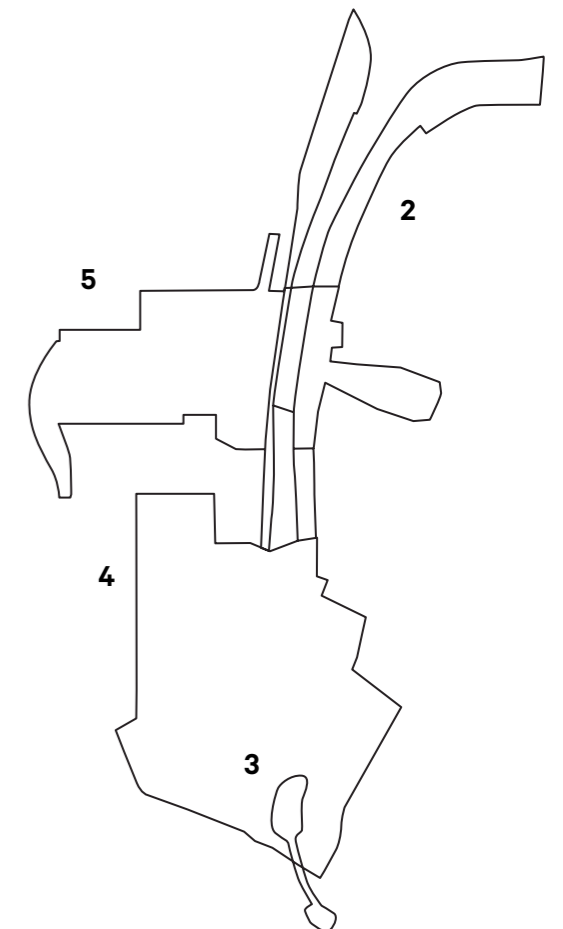
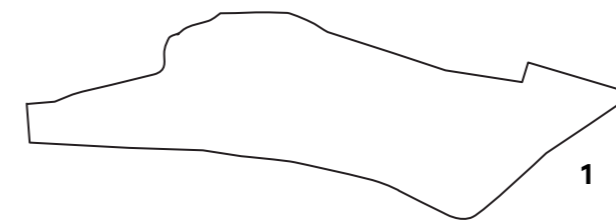
Station Luchtbal is vandaag een ongezellige treinhalte langs het geraas van het op- en afrittencomplex. We stellen voor om hier een deel van de Ring te overkappen. Op die manier krijgt het station een plein aan de ene zijde en een uitgestrekt park aan de andere zijde. Het treinstation kan uitgroeien tot een belangrijke overstapplaats met een bushalte, een metrohalte en een pendeldienst voor de havenarbeiders. Rond het station ontstaan kansen voor nieuwe ontwikkelingen zoals kantoren, woningen, winkels en scholen. Op het industriegebied ten zuiden van het station kunnen we ruimte maken voor productie in de stad.

Omwille van de veiligheid (brand, explosies, transport van gevaarlijke stoffen) zijn er hier en daar nog openingen in de kap. We kunnen die gaten integreren in het park, bijvoorbeeld door langs de gaten een wintertuin voor stadslandbouw te voorzien. De wanden van de serres

werken als schouwen die de vervuilde lucht de hoogte instuwen, weg van de wijken. We blijven zoeken of er andere oplossingen zijn voor de veiligheidsrisico's, zodat er minder of geen gaten in de ring nodig zijn.

5 Groen Hart Luchtbal – Lambrechtshoeken

De wijken Luchtbal en Lambrechtshoeken staan vandaag nauwelijks in contact met elkaar. Snelweg, spoor en verkeerswisselaars vormen een onoverbrugbare barrière. Als we op deze plek de Ring overkappen, ontstaat een uitgestrekt, gezamenlijk park dat diep doordringt in beide wijken. Er is ruimte voor speeltuinen, sportvelden en een amfitheater. Aan de randen van het park ontstaan kansen om nieuwe woningen en voorzieningen zoals winkels, scholen of buurthuizen te bouwen. Luchtbal geraakt uit zijn isolement en kan een bruisend stadsdeel worden.

over de ring

noordoost

ORG / ARUP / Common Ground / Erik De Waele

Visie

In zone Noordoost starten binnenkort de werken aan de Oosterweelverbinding. Het viaduct van Merksem wordt afgebroken en verdwijnt in een tunnel. De overkapping van de snelweg schept kansen om grote infrastructuur zoals het spoor, het Albertkanaal en het Lobroekdok te overbruggen. De verschillende Ringprojecten zetten dan ook in op groene dwarsverbindingen die als de *nerfen* van een blad tot diep in de woonwijken in binnen- en buitenstad reiken. Merksem en Dam zijn dan niet langer van elkaar gescheiden, maar komen samen rond een gemeenschappelijk Ringpark.

6 Steenborgerweert / Kap Dam

Ons voorstel voor een overkapping ter hoogte van de wijk Dam schept ruimte voor een park aan de oever van het Albertkanaal. Een fietsbrug over het kanaal verbindt de wijken binnen en buiten de Ring. De drukke Ingenieur Menneslaan in het verlengde van de fietsbrug kunnen we omvormen tot een brede wandelpromenade, een eerste *nerf* die het centrum van Merksem verbindt met het park op Kap Dam en zo verder tot park Spoor Noord. Langs de groene promenade is ruimte voor verschillende wijkfuncties zoals sportvelden, speeltuinen, een jeugd- en wijkhuis, buurtpleintjes en volkstuinen.

Kap Dam is het stuk overkapping dat al voorzien is in het Oosterweelproject. Hiervoor is reeds het nodige budget gereserveerd. De inrichting er bovenop kan dus samen met deze werken uitgevoerd worden en over enkele jaren voltooid zijn.

7 Kap Sportpaleis

Het Sportpaleis behoort tot de grootste en

drukst bezochte evenementenhallen van Europa. De publieke ruimte rondom is echter onaangenaam, onveilig en een evenementenhallen van die schaal onwaardig. De afbraak van het snelwegviaduct biedt een unieke kans om het Sportpaleis een nieuw gezicht naar de stad te geven. Voor of na een concert verzamelen muzikliefhebbers op het grote voorplein op de overkapping. Het plein biedt ook een plek voor grote manifestaties of openluchtopredens. De fietsbrug over het Lobroekdok vormt de aanzet tot de tweede *nerf*. Ze maakt de horeca op Dam en rond de Slachthuissite bereikbaar voor de bezoekers van het Sportpaleis.

Het Lobroekdok en het aanpalende park op de overkapping lenen zich uitstekend voor verschillende vormen van sport en recreatie, met onder meer een strand, een drijvend zwembad en een aanlegkade voor watersporters.

8 Albertkanaal

De kades van het Albertkanaal en Lobroekdok naast de Ring vormen vandaag ontbrekende puzzelstukken in de ecologische hoofdstructuur van Antwerpen, maar we kunnen ze inrichten als ecologisch hoogwaardige groenzones met wilde en ruwe natuur: bomen en struiken, bloemen en kruiden, grassen en waterplanten.

Een fiets- en wandelpad – de derde *nerf* – verbindt de Slachthuissite met de zwaaihoek van het Albertkanaal. Bezoekers kunnen er genieten van een spectaculair vergezicht over het water en de stad. Een paviljoentje langs de kade vormt het gedroomde decor voor festiviteiten of huwelijken: een plek van grootstedelijke romantiek!

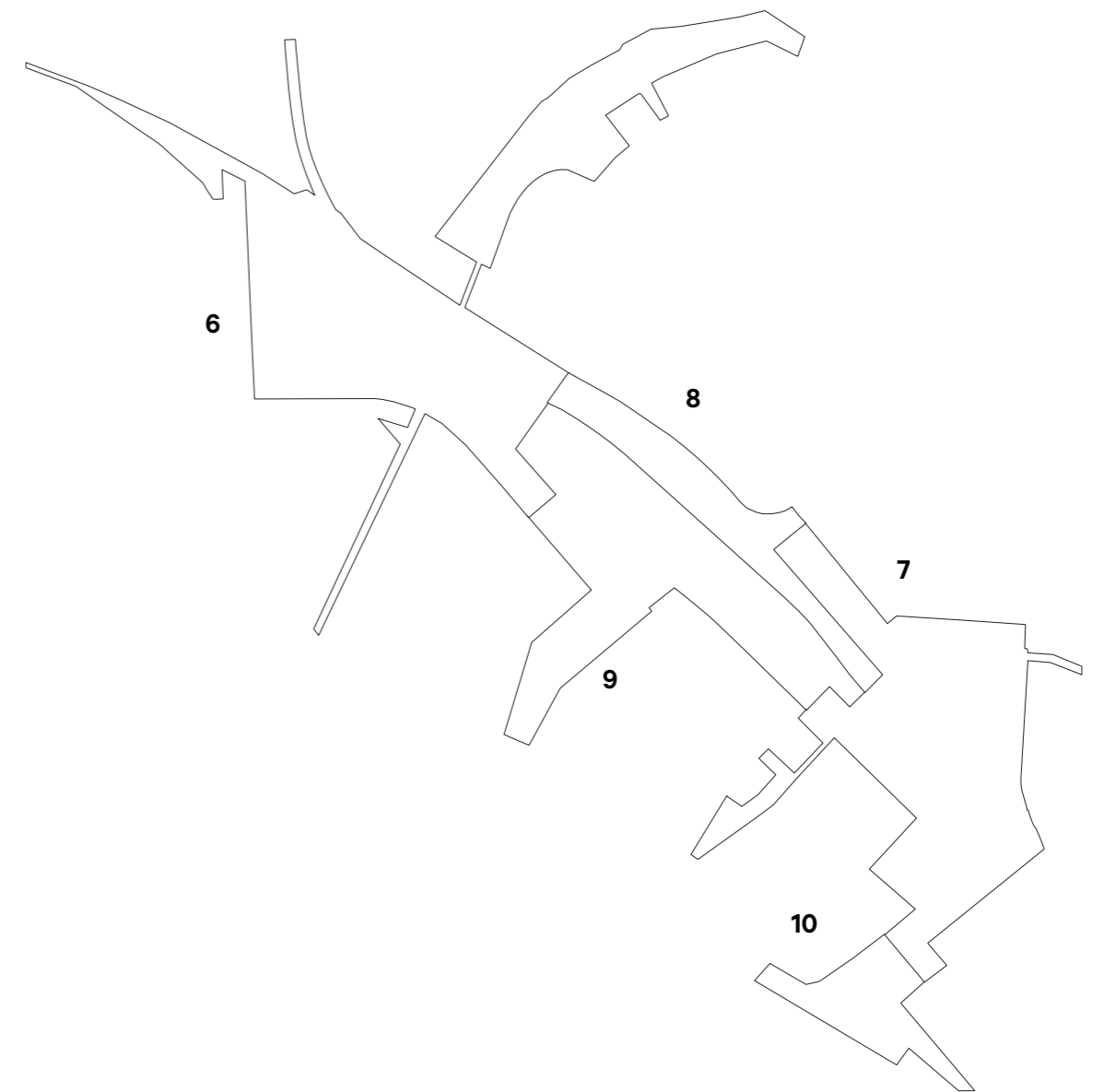
9 Kap Kalverwei

De overkapping ter hoogte van de Kalverwei is de sluitsteen van de Ringprojecten in zone Noordoost. Als we ook hier de Ring overkappen worden het park en de groenzones gevoelig uitgebreid en komt er plaats vrij voor bijkomende sportvoorzieningen. In dit stuk overkapping is, omwille van de veiligheidsvoorschriften, een opening opgenomen. Honderden ribben dempen de opening en schermen de snelweg af van het park.

10 Station Schijnpoort

Station Schijnpoort kan een belangrijke rol spelen in het tot stand brengen van de *modal shift*. Dit principe stelt dat in de toekomst nog maar 50% van de verplaatsingen met de wagen mogen gebeuren. Dat betekent dat we alternatieve vormen van vervoer, zoals openbaar vervoer of fiets, moeten versterken. In Schijnpoort komen verschillende tram-, metro- en

buslijnen samen. Het gebied heeft met het Sportpaleis en de Lotto Arena twee grote publiekstrekkingen. Bovendien staan de Slachthuissite en Spoor Oost aan de vooravond van ambitieuze stadsprojecten die voor een grote toename van het aantal inwoners zullen zorgen. Als ook het Ringspoor hier een halte krijgt, kan Schijnpoort – na Antwerpen-Centraal en Antwerpen-Berchem – uitgroeien tot een belangrijk station voor de stad.

over de ring

oost

51N4E / H+N+S / NDVR / Bollinger+Grohmann / MIC / Bagaar

Visie

Het gebied tussen Schijnpoot en de Plantin Moretuslei is een van de meest dichtbevolkte zones van de Ringruimte. De woonwijken in Deurne en Borgerhout staan met hun rug naar de Ring gekeerd. Daartussen een veelheid aan onoverbrugbare barrières: behalve de Ring ook de verkeerswisselaar van de E313, het rangeerstation Oost en de waterzuiveringsinstallatie van Aquafin. De ontwerpvoorstellen leggen nieuwe wandel- en fietsverbindingen tussen binnen- en buitenstad, versterken het natuurlijke systeem rond de Schijnvallei en wapenen de stad tegen de klimaatverandering. De woonwijken in Deurne en Borgerhout krijgen ademruimte en keren zich naar hun nieuwe, groene voorzijde.

11 Waterpark

We stellen voor om de Ring ter hoogte van het waterzuiveringsstation van Aquafin te overkappen en er een waterpark aan te leggen met ruimte voor natuurlijke waterzuivering. Het waterpark geeft ruimte aan water en verbetert de waterhuishouding van de stad. Vandaag heeft de site van Aquafin onvoldoende capaciteit om het water bij zware regenbuien bij te houden en moet ze ongezuiverd water lozen in het Lobroekdok. Zo kan ze op een natuurlijke manier bijdragen tot de zuivering van het water in het Lobroekdok. Ook de regelmatige overstromingen in de huizen in Deurne behoren dan tot het verleden.

Onderdelen van de site van Aquafin kunnen we toegankelijk maken voor het publiek. Bewoners van Deurne en Borgerhout kunnen langs de reusachtige zandbezinkingsbekkens wandelen of fietsen tussen binnen- en buitenstad.

12 Nieuw Oost

De Ringprojecten scheppen nieuwe kansen voor het gebied rond de spoorwegbundel en Spoor Oost. Delen van de spoorbundel kunnen plaatsmaken voor een park, dat een antwoord biedt op de groentekorten in Borgerhout. Een nieuwe wijk op Spoor Oost zorgt dan weer voor een financiële hefboom en brengt leven in een verlaten ruimte die even breed is als de Schelde. De nieuwe wijk ligt op een strategische locatie vlakbij de openbarevervoersknooppunten van Schijnpoot en Turnhoutsepoort. In de wijk is ruimte voor nieuwe voorzieningen zoals scholen, sportterreinen, tewerkstelling en groene recreatieruimte.

13 Schijnvallei / Ter Loo / Deurne

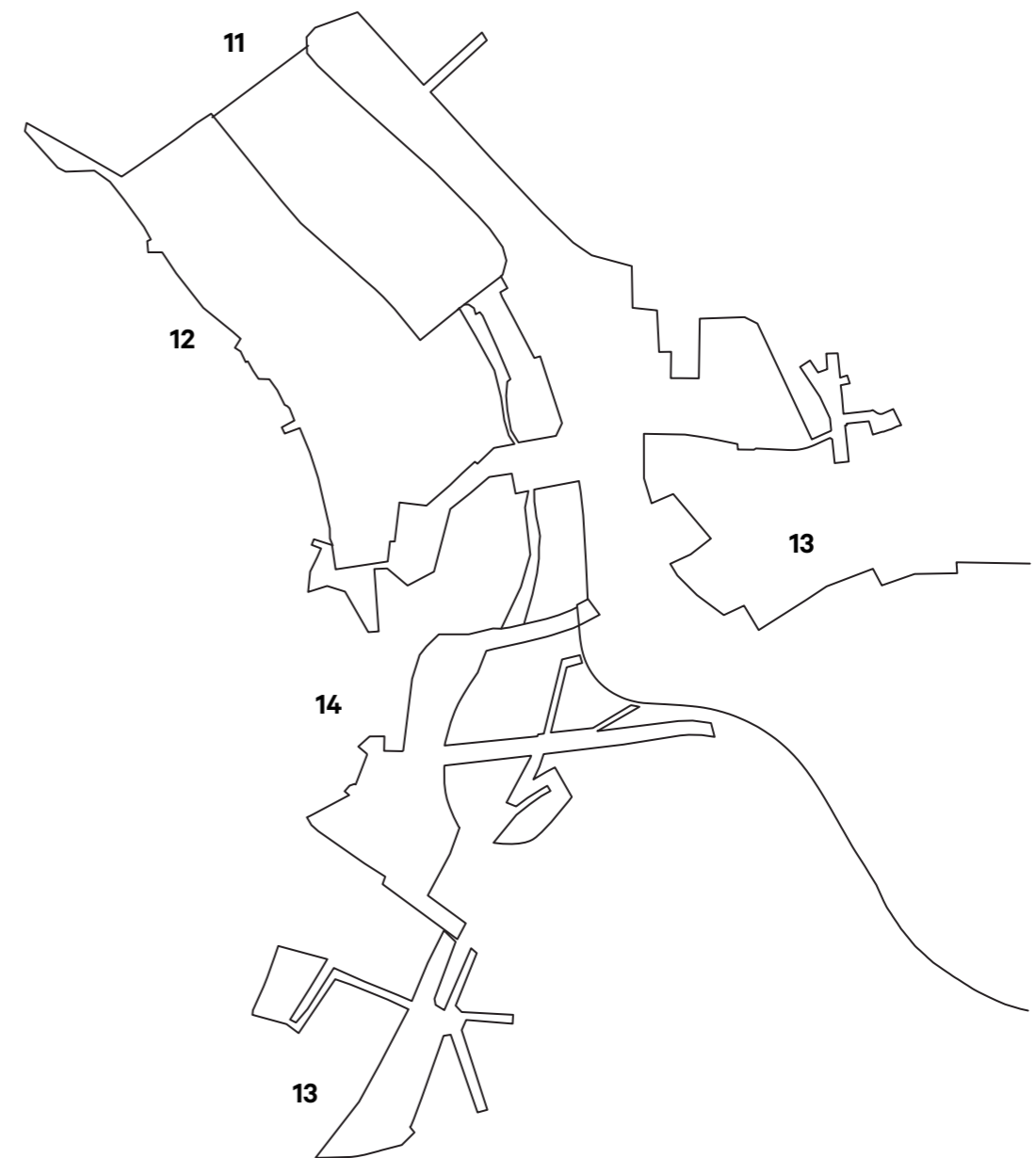
De Schijn is de vergeten rivier van Antwerpen. Daar kan verandering in komen na de werken aan de Oosterweelverbinding. We stellen voor om een groot park aan te leggen met een bermenlandschap langs de Ring en met de Schijnrivier als ruggengraat. Terwijl het water van de Schijn vandaag met vijzelpompen in het Lobroekdok wordt gepompt, kan de Schijn hier opnieuw bovengronds lopen in een breed bermenlandschap langs de snelweg.

Met ons voorstel voor een overkapping ter hoogte van Hof Ter Lo leggen we een groene dwarsverbinding tussen Borgerhout en Deurne. De groene oevers van de Schijn trekken het Rivierenpark door tot aan het park op het dak van de Ring. Er ontstaat één grote ecologische structuur van het Rivierenhof tot aan het natuurgebied Oude Landen in het noorden van de stad.

14 De Knoop

Het knooppunt Antwerpen-Oost en de E313 zijn al lang een doorn in het oog van de omwonenden. De snelweg loopt op 6 meter hoogte tussen het Rivierenhof en de woonwijken van Deurne, om aan de Ringzone uit te monden in een drukke verkeersknoop naar het noorden en het zuiden. Om de verkeersdruk weg te halen, kunnen we investeren in beter openbaar vervoer naar het oosten. Dat kan in eerste instantie door op de snelweg een busstrook voor de snelbus of tramverbinding te voorzien. Dankzij de uitbreiding van premetrostation Zegel en het ingebruiknemen van het premetrostation Voorplein kan aan de Turnhoutsepoort een goed functionerend openbaar-voersknooppunt ontstaan. Hierdoor kan ook een groot deel van de bussen uit het straatbeeld van de Turnhoutsebaan verdwijnen en wordt ook deze leefbaarder. Rond de openbaar-voersknoop aan de Turnhoutsepoort ontstaat een nieuwe, levendige stadsruimte met een bermenlandschap langs de knoop. Als laatste

maar belangrijk onderdeel van dit Ringproject kan er ook een fiets- en voetgangersbrug komen tussen de Oud Strijderslaan in de binnenstad en het Joe Englishplein in de buitenstad.

over de ring

zuidoost

Studio Paola Viganò / Grafton Architects Ltd. / Maarch / Antwerpen Aan 't Woord / SWECO Belgium / IDEA Consult / D2S international / Sertius

Visie

Zone Zuidoost strekt zich uit van de Plantin en Moretuslei tot aan de Grote Steenweg. Tussenin ligt het station Antwerpen-Berchem. Het is een grootstedelijk en dichtbebouwd gebied. In de omliggende wijken is er een groot tekort aan groenruimtes. Toch zijn er enkele waardevolle gebieden, zoals de Wolvenberg, het enige erkende natuurgebied binnen de Antwerpse Ring. Aangezien het overkappen van grote stukken snelweg in dit gebied niet meteen voor de hand ligt – het is eerst wachten op de heraanleg van de Ring die de scheiding van doorgaand en bestemmingsverkeer mogelijk maakt – stellen we een aantal Ringprojecten voor die in een eerste fase de leefbaarheid van de wijken sterk verbeteren.

15 Nieuw Zurenborg / Luysbekelaerpark

Luysbekelaer ligt geprangd tegen de Ring en het op- en afrittencomplex van de Plantin en Moretuslei. De wijk heeft een nijpend tekort aan kwalitatieve groenruimtes. Door de nakende verhuis van het nabijgelegen Erasmus-ziekenhuis naar Park Spoor Noord en de geplande vernieuwing van de hoteltoeren ontstaan echter mogelijkheden om de wijk de nodige ademruimte te geven. Ook de heraanleg van het op- en afrittencomplex kan bijkomende groenruimte scheppen.

Aan de overzijde van de Ring ligt Zurenborg. Ook deze wijk kampt met een tekort aan groen. De oude en verlaten gassite langs de Singel wacht al jaren op herontwikkeling tot een nieuwe woonwijk in een park. We stellen voor om de woningen op Nieuw Zurenborg niet aan

de rand van de Singel te bouwen, maar naar achteren terug te trekken. Langs de Singel ontstaat ruimte voor een park met volkstuinjes. De groene ruimte kunnen we in een eerste fase met een passerelle en later ook met een overkapping verbinden met het Luysbekelaerpark aan de andere zijde van de Ring. Beide wijken verenigen zich rond een gemeenschappelijk park.

16 Grote Markt Berchem

Berchem Station is, na het Centraal Station, het grootste en drukstbezochte station van de stad. Het station kan het uithangbord worden van de ambitie van Antwerpen om de *modal shift* te verwezenlijken, namelijk om het vervoer per wagen terug te brengen tot 50% van alle verplaatsingen. Hiervoor is het nodig het openbaar vervoer te versterken en de overstapmogelijkheden op openbaar vervoer en fiets te verbeteren. De vernieuwing van het stationsplein – waarbij trein, tram, lightrail, bushaltes en fietsparkings dicht bij elkaar komen te liggen – maakt van Antwerpen-Berchem een echte overstapmachine.

Langs het stationsplein kunnen we een deel van de Ring overkappen. Berchem Grote Markt is een grootstedelijk plein met een park. Een open galerij bakent het park en het plein af en is een venster op de naderende overkapping vanuit noord en zuid. Deze overkapping vormt een belangrijke verbinding tussen binnen- en buitenstad en smeedt twee belangrijke handelsassen – de Statiestraat en de Gitschotellei – samen tot één grote winkelstraat.

17 Ecobrug Brialmont

De Brilschans, de Wolvenberg en het Villegaspark zijn drie waardevolle groenruimtes die vandaag door Ring, spoorweg en Singel van elkaar gescheiden zijn. Het zijn alle drie restanten van de Brialmontomwalling, die de stad omsloot op de plaats van de huidige Ring. De Wolvenberg is het enige erkende natuurgebied binnen de Ring. Met ons voorstel voor een *ecobrug*, een overkapping zo breed als een voetbalveld, verenigen we de groengebieden tot één centraal park voor Berchem en verbinden we de wijken aan weerszijden van de Ring. Samen met de andere parken en het bermenlandschap langs de Ring maakt Park Brialmont deel uit van een veerkrachtig Ringlandschap dat ruimte geeft aan water en natuur en de stad wapent tegen de klimaatverandering.

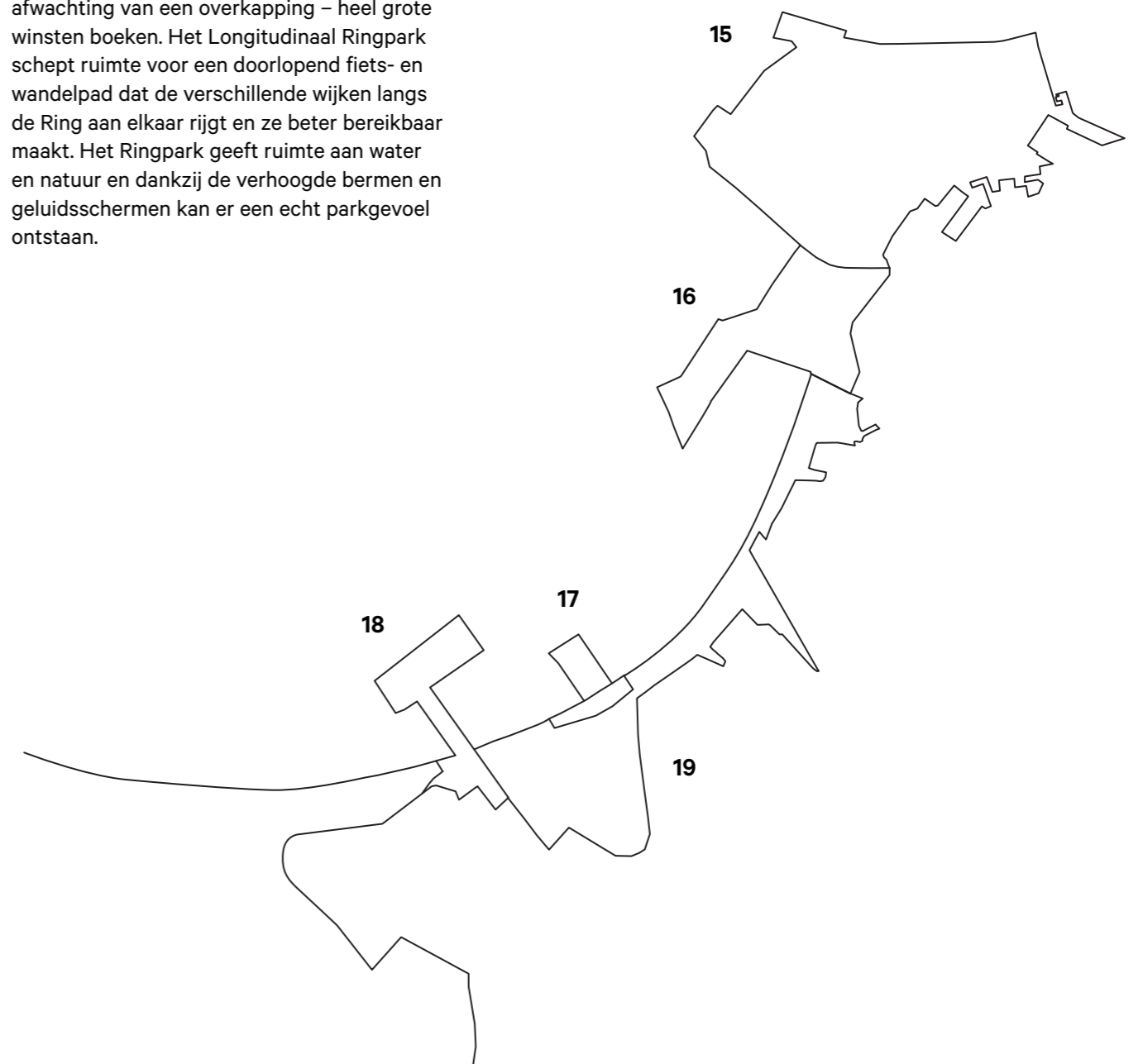
18 Groene Grote Steenweg

De Grote Steenweg is een drukke en onveilige invalsweg met nauwelijks ruimte voor fietsers en voetgangers. Als we de brede brug over de Ring 'vergroenen', kunnen we plaats ruimen

voor de zwakke weggebruiker. Een glazen galerij op de brug schermt de voetgangers en fietsers af van het drukke verkeer op de lagergelegen Ring. Het is een aangename verblijfsruimte waar marktjes of andere evenementen kunnen plaatsvinden. Door de Elisabethlaan door te knippen kunnen we de verkeersveiligheid sterk verbeteren. Dankzij die knip ontstaat ook de mogelijkheid om het Ringfietspad vlot onder de brug te laten lopen via een verbindende vallei.

19 Longitudinaal Ringpark

Net zoals in de andere zones liggen er ook in zone Zuidoost vele maar gefragmenteerde groene ruimtes langs de Ring. Sommige zijn uitgestrekt en waardevol, andere zijn ontoegankelijke restruimte. Door de overlast van de snelweg is de belevingswaarde van die groenruimtes vaak erg beperkt. Wanneer we erin slagen al die groenruimtes met elkaar te verbinden, kunnen we op korte termijn – in afwachting van een overkapping – heel grote winsten boeken. Het Longitudinaal Ringpark schept ruimte voor een doorlopend fiets- en wandelpad dat de verschillende wijken langs de Ring aan elkaar rijgt en ze beter bereikbaar maakt. Het Ringpark geeft ruimte aan water en natuur en dankzij de verhoogde berm en geluidsschermen kan er een echt parkgevoel ontstaan.

over de ring

zuid

Agence Ter / TVK / Arcadis / Interboro / UAntwerpen / IBM / Deloitte / Crepain-Binst

Visie

Zone Zuid strekt zich uit van de Schelde tot het Nachtegalenpark en Middelheim. Anders dan in de andere zones is hier een overdaad aan ruimte langs de Ring. Er zijn verschillende parken en natuurgebieden maar ook veel groene restructuur, vooral dan rond de verkeersknoop Zuid. Het masterplan bestaat uit twee fasen. In de eerste fase leggen we nieuwe verbindingen tussen de woonwijken aan weerszijden van de Ring. Daarnaast trachten we de verschillende natuurgebieden en parken met elkaar te verbinden, zodat een aaneengesloten ecologisch systeem ontstaat van de Schelde tot aan de grote parken. Met twee overkappingen – één over de A12 en één ter hoogte van Station Zuid – halen we de wijken ten zuiden van de Ring uit hun isolement.

Met de Ringprojecten van de eerste fase willen we de leefbaarheid in de wijken rondom sterk verbeteren, dit in afwachting van een verdere overkapping. Grotere stukken overkappen is op korte termijn niet mogelijk omdat we moeten wachten op de heraanleg van de snelweg die de scheiding van doorgaand en plaatselijk verkeer mogelijk maakt. In een uiteindelijke laatste fase – die ook de herorganisatie van de verkeersknoop met de E19 inhoudt – is het mogelijk om nog verdere delen van de Ring te overkappen in de buurt van de Generaal Lemanstraat.

20 Fietsbruggen Cultuurpark

In afwachting van een grotere overkapping van de Ring kunnen we nu al een aantal Ringprojecten realiseren die de wijken binnen en buiten de Ring en de grote parken beter met elkaar verbinden. Deze Ringprojecten zijn relatief klein qua omvang en investeringen, maar kunnen de levenskwaliteit van de bewoners sterk verhogen.

De brede bruggen van de Jan Van Rijswijcklaan en de Gerard Le Grellelaan zijn vandaag bijna uitsluitend gericht op de auto, maar we kunnen ze heel eenvoudig omvormen tot fietsvriendelijke toegangswegen tot de stad. Er ontstaat een groene lus rond het Cultuurpark op de Wezenberg, die het zwembad en het kunstencentrum deSingel beter bereikbaar maakt.

21 A12 / Jan de Voslei

Het Kiel, de Tentoonstellingswijk en de Silvertoptorens liggen geïsoleerd achter de harde weginfrastructuur. De wijken hebben grote nood aan verandering. Vooral het gebrek aan groenruimte is een nijpend probleem. Ter hoogte van het Kiel duikt de A12 onder de grond om weer bovengronds te komen aan de Silvertoptorens. Aangezien de op- en afritten van de A12 zullen verhuizen naar de nieuwe Knoop Zuid, ontstaat de mogelijkheid om ook hier de A12 te verlagen en te overkappen. De Jan de Voslei kunnen we vervolgens omvormen tot een stedelijke verbindingsweg met een nieuwe, zuidelijke tramlijn. Het voorstel voor een overkapping haalt de Tentoonstellingswijk en de Silvertoptorens uit hun isolement en legt een verbinding naar het Kiel. Op en langs de overkapping ontstaat ruimte voor sport, spel en volkstuinten, maar ook voor bijkomende woningen en voorzieningen.

22 Station Zuid

Vandaag is Station Zuid een kleine maar belangrijke halte voor de treinen naar het Waasland en de Rupelstreek. We stellen voor om hier een 260 meter lange overkapping over de Ring te maken. Er ontstaat ruimte voor een volwaardig station met stationsplein. Het is de eerste halte op het Ringspoor, een snelle lightrailverbinding rond de binnenstad, met haltes in Berchem, Schijnpoort en Luchtbal. De overkapping zorgt voor een nieuwe verbinding tussen binnen- en buitenstad en is een eerste stap om de Tentoonstellingswijk en het Kiel, die vandaag geprangd zitten tussen de infrastructuur, uit hun isolement te halen. De overkapping aan Station Zuid vormt de voorbode voor een verdere overkapping tot aan de Jan Van Rijswijcklaan.

Even verderop ligt de Mastvest. Die kunnen we gebruiken om het water dat via de Ringzone richting Schelde loopt, op te vangen, te bufferen en op een natuurlijke manier te zuiveren.

23 Bermen van Knoop Zuid tot Lemanstraat

In afwachting – en ter voorbereiding – van een volgende fase van de overkapping kunnen we over de hele lengte van zone Zuid een groen bermenlandschap aanleggen. De verhoogde bermen en overkragende schermen verminde-

ren de geluidsoverlast en de luchtvervuiling in de onmiddellijke omgeving van de Ring. Ze leggen een ecologische verbinding tussen de grote parken en de waardevolle natuurgebieden. Bovendien hebben ze een belangrijke functie in de waterhuishouding van de stad. Al het water van de zuidelijke kant van Antwerpen stroomt immers hier naartoe, om vervolgens richting Schelde af te vloeien. Het water krijgt een prominente plaats in het bermenlandschap. Daarom willen we over de hele lengte van de zone Zuid een nieuwe ‘waterweg’ aanleggen met een wandelpad aan de stadszijde en het Ringfietspad aan de overzijde.

Om de grote parken ten zuiden van de stad beter te ontsluiten voor de wijde omgeving, stellen we voor om aanvullende fietsverbindingen te plannen, onder meer over de A12 en bij de Generaal Lemanstraat.

24 Park Knoop Zuid

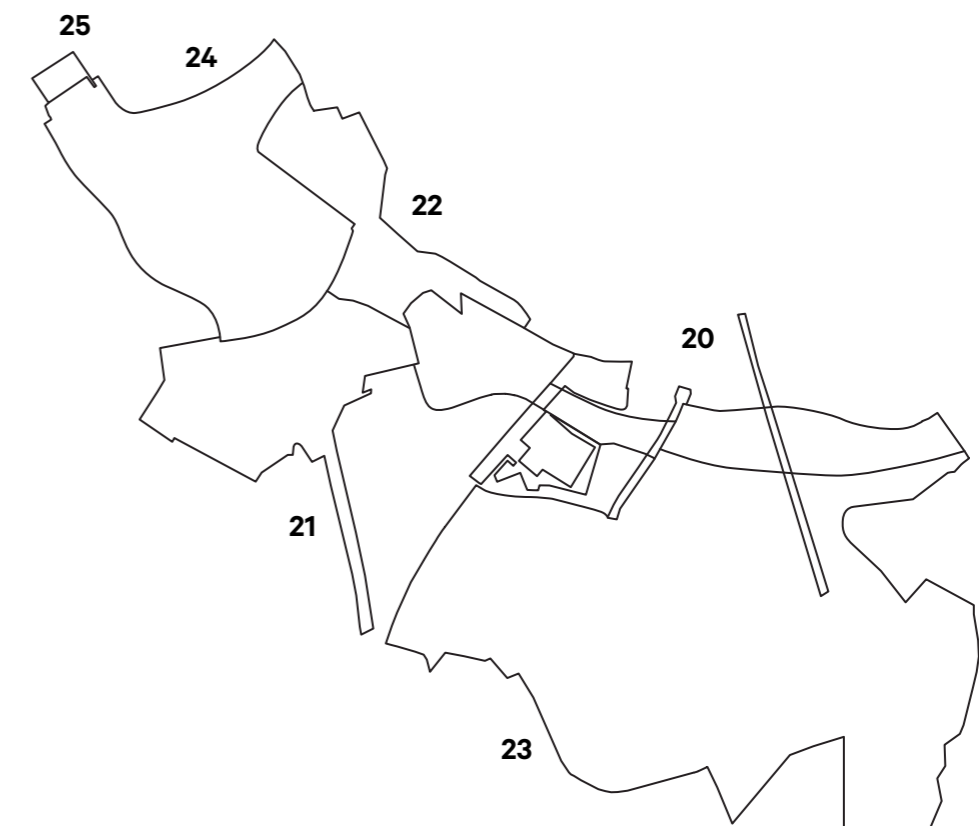
Knoop Zuid wordt binennkort heraangelegd. Hij wordt efficiënter, veiliger en zal minder plaats in beslag nemen. Er komt ruimte vrij voor een publiek toegankelijk park. Het Ringproject ‘Park Knoop Zuid’ is ontworpen als een heuvel-landschap dat de impact van geluid en lucht sterk vermindert. Fietsbruggen over de verkeerswisselaar leggen een verbinding tussen de

binnenstad en het Kiel, de Hobokense Polder en BlueGate / Petroleum Zuid. In een volgende fase kunnen we delen van de knoop en de snelweg overkappen.

Naast het Justitiepaleis ligt de Konijnenwei, een weinig gebruikte restructuur die we kunnen omvormen tot een stadspark. Aan de randen van het park, langs de Brusselstraat, ontstaat ruimte voor een nieuwe campus van de Karel de Grote Hogeschool.

25 Scheldebalkon

We stellen voor om ter hoogte van de Kennedytunnel het Scheldebalkon te bouwen. Het biedt een panoramisch uitzicht over de rivier en de landschapsparken op Linkeroever en Knoop Zuid. In de hoge, overdekte ruimte onder het balkon kunnen allerlei evenementen zoals een markt, een sportmanifestatie of muziekovertredens plaatsvinden. Het Scheldebalkon is uitermate goed bereikbaar. Het sluit aan op de vernieuwde Singel en op de site BlueGate. Ook de waterbus vertrekt hier naar het noorden van de stad. Wanneer we ook een fietsbrug over de Schelde bouwen, maken we de stad beter bereikbaar voor bezoekers en pendelaars uit Linkeroever en het Waasland. Ook de bestaande fietstunnel kan heringericht en beter toegankelijk gemaakt worden.

over de ring

west

OMGEVING / De Urbanisten / Cobe

Visie

Zone West is een gigantisch gebied dat zich uitstrekt van de oevers van de Schelde tot in Zwijndrecht en Kruibeke. Vandaag vinden de Antwerpenaren nog niet genoeg hun weg naar Linkeroever. Daar kan verandering in komen. We willen de identiteit van Linkeroever versterken door de versnipperde natuurgebieden samen te smeden tot één uitgestrekt natuurgebied en landschapspark voor de hele Antwerpse regio. Om de leefbaarheid van de bewoners te verbeteren, kapselen we de snelwegen en de zuidelijke en nieuwe, noordelijke knoop van de Oosterweelverbinding zoveel mogelijk in achter geluidsbermen en -schermen. Dankzij een nieuw fietsnetwerk en een fietsbrug over de Schelde kunnen we het autoverkeer terugdringen en maken we van Linkeroever een bestemming voor alle Antwerpenaren.

26-27 Landschapspark Linkerscheldeoever + Passage Middenvijver

Op Linkeroever bevinden zich veel waardevolle natuurgebieden. Ze luisteren naar namen als Middenvijver, Sint-Annabos, Burchtse Weel, Vlietbos of het Rot. Vandaag zijn al die natuurgebieden nog groene enclaves die van elkaar gescheiden zijn door de harde snelweginfrastructuur. Met een 200 meter brede parkverbinding tussen het Rot en het Vlietbos, nieuwe verbindingen langs de Laarbeek en het omvormen van het huidige op- en afrittencomplex tot een groene corridor, kunnen we al die natuurgebieden samensmeden tot één groot landschapspark. De zuidelijke knoop zal heraangelegd worden en minder ruimte in beslag nemen. Verhoogde bermen langs de verkeerswisselaar kunnen de geluidsimpact van de snelweg op omgeving en natuur sterk beperken.

Het landschapspark zoekt een evenwicht tussen mens en natuur. Hoe dichterbij de Blancefloerlaan, hoe meer ruimte ons ontwerp voorziet voor recreatie; hoe verder van de stad, hoe meer ruimte we geven aan natuur en ecologie. Linkeroever kan op die manier een 700 hectare groot landschapspark worden voor de hele Antwerpse regio.

28-29 Stille Bermen (Zwijndrecht + Linkeroever)

Om de impact van de autosnelweg en de twee verkeersknopen op het vlak van geluid en fijn stof te beperken, stellen we voor om overal bermen of geluidsschermen aan te brengen van minimaal 8 meter hoog. Door ook nog eens de snelheid te verlagen tot 90 km/u en de snelweg met fluisterasfalt aan te leggen, kunnen we de geluidsoverlast voor de bewoners van Linkeroever en Zwijndrecht met maar liefst 10 decibel verminderen. Dit is half zo luid.

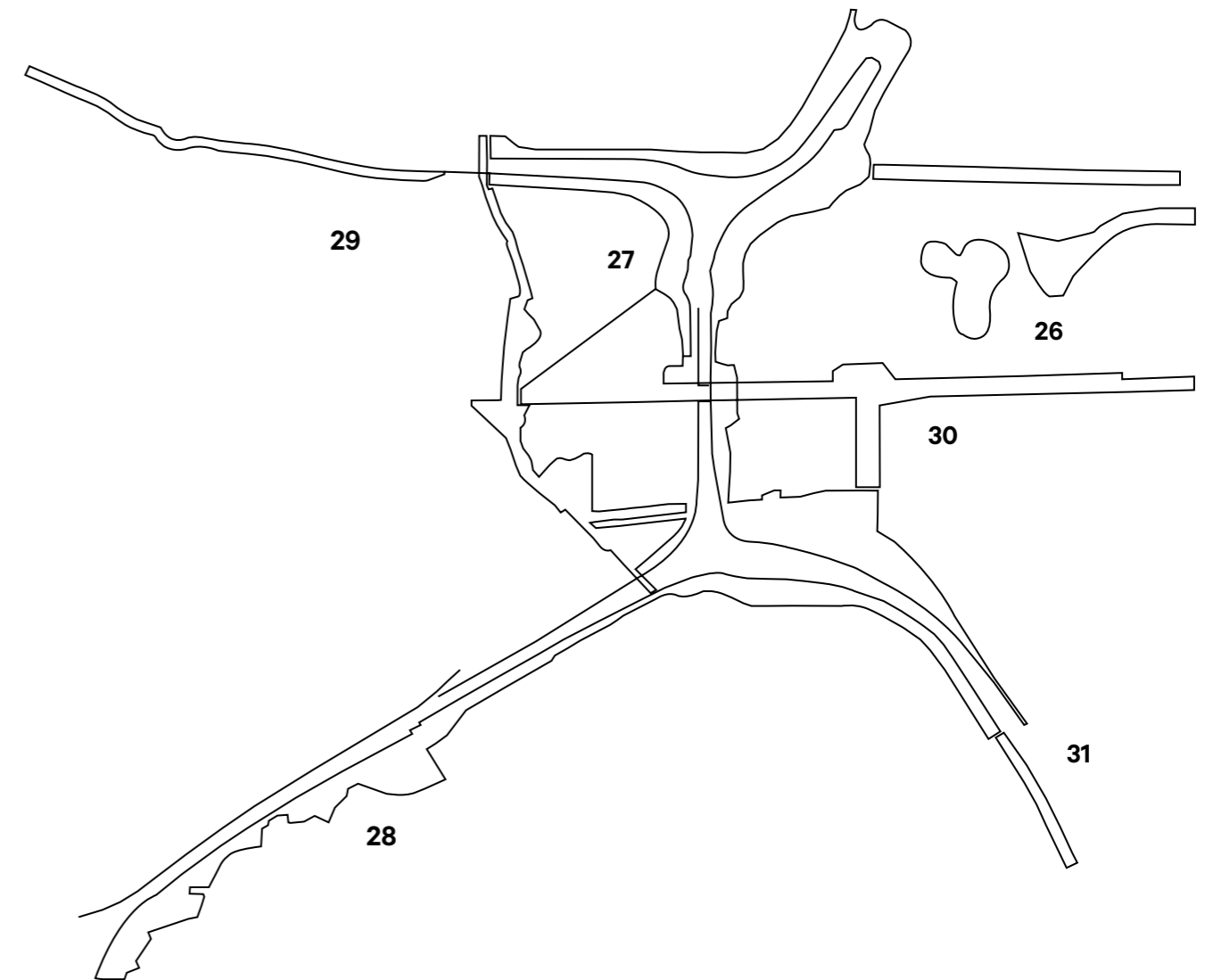
Het Ringproject bestaat uit twee onderdelen: een oplossing voor de geluidsoverlast in Zwijndrecht en Burcht en een oplossing voor de geluidsoverlast op Linkeroever. De eerste houdt een berm en scherm in vanaf de Krijgsbaan aan weerszijden van de E17, tot de kluifrotonde aan de E34 en ten zuiden van de Kennedytunnel. Het tweede onderdeel is een doorlopende geluidsbem van de Kennedytunnel tot aan de Oosterweeltunnel en een geluidsbem ten noorden van de E34 langs Blokkerdijk. Deze Ringprojecten kunnen uitgevoerd worden tijdens de huidige infrastructuurwerken op Linkeroever en kunnen dus binnen de eerste fase van vijf jaar gerealiseerd zijn.

30-31 Voltooien fietsnetwerk + Scheldebrug

De overkapping van de Ring kan slechts slagen als we een *modal shift* kunnen realiseren, waarbij nog slechts 50% van de verplaatsingen gebeurt met de wagen. Dat betekent dat we moeten investeren in een performant fietsnetwerk en meer en beter openbaar vervoer. Linkeroever vormt hierin een belangrijke schakel.

Het Ringproject stelt voor om een nieuw fietsnetwerk aan te leggen dat enerzijds aansluit op het reeds bestaande netwerk, en anderzijds een aantal nieuwe verbindingen maakt. We stellen voor om de fietsstrade vanuit Gent te vervolledigen langs het spoor en het Ringfietspad volledig rond te maken dankzij een fietsvlonderpad door het Rot. De Scheldebrug ter hoogte van de Kennedytunnel brengt linker- en rechterscheldeoever dichterbij, vlotter en comfortabeler bij elkaar. Het is de ultieme voltooiing van het fietsnetwerk. Zo kan men op nog geen 20 minuten ononderbroken fietsen van Linkeroever tot het Centraal Station.

Ter hoogte van de nieuwe P+R komt een knooppunt voor het openbaar vervoer en een fietsenparking. Aan dit knooppunt bevindt zich een toegang tot het landschapspark en een nieuw sportpark.

over de ring

principes voor de hele ringzone

Ademruimte

De Ringprojecten geven ademruimte aan de stad en de omliggende wijken. Een omvangrijk groen-blauw landschap omcirkelt de binnenstad. Ademruimte scheppen betekent meer dan het tekenen van een homogene groene vlek op de kaart. De open ruimte dient diverse functies: leefmilieu, energie en water, ontspanning en recreatie.

Ecosystemen

De Ringzone vormt vandaag al een belangrijke ecologische ader die de hele stad doorkruist. De Ringprojecten versterken dit ecologisch netwerk. In de *langsrichting* kunnen we versnipperde groengebieden met elkaar verbinden door *missing links* in te vullen of passages te maken onder bestaande bruggen. Dwarsverbindingen over de Ring heen brengen de natuur van de rand tot diep in de stad. Dat kan door het vergroenen van bestaande bruggen of de bouw van ecoducten en grotere stukken overkapping.

Klimaatadaptatie

De Ringzone kan en moet een belangrijke rol spelen in het aanpakken van de klimaatuitdagingen. In de eerste plaats door ruimte te geven aan water. De Ringzone biedt kansen om het omliggende stadsweefsel te behoeden voor wateroverlast. Ze verzamelt, buffert, zuivert en voert het water van de aanpalende wijken af. Water heeft bovendien een gunstige impact op het hitte-eilandeffect.

Lucht en geluid

De verbetering van de leefbaarheid voor de omwonenden was van meet af aan een van de belangrijkste motieven voor de Ringprojecten. Grote stukken overkapping kunnen lokaal

leiden tot wezenlijke verbeteringen van de lucht- en geluidskwaliteit. Maar bij op- en afritten en omwille van tunnelveiligheid is het noodzakelijk om tussenliggende openingen te laten. Die stoten vervuilde lucht uit. Daarom blijven we zoeken naar aanvullende oplossingen voor de veiligheidsrisico's. De plaatsen waar openingen komen, moeten we doordacht kiezen en maatregelen treffen om de impact van die openingen voor de omgeving zoveel mogelijk te beperken. Ook doen we bijkomend onderzoek naar filtering en zuivering van de lucht aan de tunnelmonden.

Waar we in een eerste fase nog niet kunnen overkappen, willen we een aaneengesloten systeem van berm en schermen aanbrengen. We kunnen die berm zo ontwerpen dat ze in een volgende fase dienen als opstap naar de veelal hoger gelegen overkapping.

Recreatief groen

De Ringprojecten bieden een oplossing voor de vele *groentekorten* in de omliggende wijken. Groene restruimtes kunnen we omvormen tot waardevolle groene publieke ruimtes. Ook op de overkapping of op aanpalende *brownfields* kunnen we nieuwe groene ruimtes creëren. Er ontstaat plaats voor spel, sport en ontspanning.

Stad maken

Antwerpen blijft groeien. Als we die groei ten dele kunnen opvangen in de Ringzone, kunnen we vermijden dat de stad nog verder uitdijt aan haar randen. Op die manier bewaren we kostbare open ruimte. De Ringzone kan plaats bieden aan nieuwe kwalitatieve woon- en werkomgevingen. Met het oog op duurzaam ruimtegebruik willen we in de eerste plaats de *brownfields* en andere onderbenutte terreinen langs de Ring herontwikkelen.

Wijken afwerken met sterke voorkanten

Vandaag heeft de stad haar rug gekeerd naar de Ring. De Ringprojecten streven ernaar om die oriëntatie om te keren. De Ringzone wordt een voorzijde. Mits de juiste maatregelen om de leefbaarheid te verhogen, kunnen we op sommige locaties al op korte termijn van start gaan. Op andere locaties is een overkapping noodzakelijk om de vereiste omgevingskwaliteit te verzekeren.

Verdichten rond knooppunten

De knooppunten van openbaar vervoer, en in het bijzonder de stationsomgevingen, zijn prioritaire verdichtingslocaties. Rond de huidige stations Zuid, Berchem en Luchtbal, en de voorstellen voor bijkomende stations aan

Schijnpoort en aan de Turnhoutse Poort, ontstaan kansen om te verdichten en een meer gemengde woon-werkomgeving te realiseren. De knooppunten kunnen uitgroeien tot bruisende stadsdelen. Verdichten rond knooppunten van openbaar vervoer is noodzakelijk om de *modal shift* te realiseren, die stelt dat op termijn nog maar 50% van de verplaatsingen met de wagen zou gebeuren. De andere 50% gebeurt dan met de fiets, trein, tram, bus of deelsystemen.

Wijken binnen en buiten de Ring aan elkaar hechten

De Ring, maar ook het Ringspoor of het Albertkanaal, zijn moeilijke barrières pal in het hart van de stad. De Ringprojecten willen die barrières overbruggen en de wijken intra en extra muros met elkaar verbinden. Verschillende ingrepen zijn mogelijk, zoals een overkapping, maar bijvoorbeeld ook de herinrichting, verbreding of vergroening van bestaande bruggen en het bouwen van nieuwe bruggen en doorsteken.

Een stedelijke Singel

Vandaag is de Singel, naast de snelweg, een tweede barrière die zich over de hele Ringzone uitstrekt. De Singel heeft veel potentieel om uit te groeien tot een hoogwaardige stedelijke boulevard. Op termijn zal de Singel evolueren naar een lokale weg met meer groen, een lagere snelheid en meer en veiligere oversteekplaatsen. Een Ringbus of, in een latere fase, een Ringtram, maakt een vlotte verbinding tussen de wijken in de Ringzone mogelijk. Om de doorstroming en ontsluiting van de stad te verzekeren zal deze evolutie geleidelijk moeten gebeuren.

Metropolitane Ringcultuur

De verbetering van de Ringzone creëert kansen om de stad een nieuw gezicht te geven. Er ontstaat ruimte voor nieuwe programma's: zowel grote publiekstrekkers die functioneren op regionale schaal, als lokale functies die inspelen op de specifieke noden van de omliggende wijken.

Stadsregionale ankerplekken en programma's

In de Ringzone zijn er vandaag al heel wat plekken die functioneren op het niveau van de hele stadsregio en een aantrekkingskracht hebben tot zelfs ver daarbuiten. Denk maar aan het Sportpaleis, Antwerp Expo, het Rivierenhof, het Middelheimpark of kunstencentrum deSingel. Het zijn echte publiekstrekkers. Een vernieuwde Ringzone biedt plaats voor extra ankerplekken. Omdat zulke plekken veel

bezoekers aantrekken, zijn de stations-omgevingen en andere knooppunten van openbaar vervoer hiervoor ideale locaties.

Een stedelijke cultuur op maat van de wijken

Behalve aan grootstedelijk functies biedt de Ringzone ook ruimte aan lokale programma's, zoals buurtparken, zorgvoorzieningen, een school, een crèche, winkels, een buurthuis of volkstuintjes. Het zijn relatief kleine ingrepen, die evenwel een grote meerwaarde kunnen betekenen voor de omliggende buurten.

Twee oevers, één stad

Antwerpen is gegroeid op de twee oevers van de Schelde. Toch bestaan er grote verschillen tussen Linker- en Rechteroever. De Ringprojecten brengen beide stadsdelen wat dichter bij elkaar, zonder hun eigenheid te verloochenen. Dit kan gebeuren door een nieuwe fietsbrug over de Schelde, maar ook door de realisatie van een Landschapspark op Linkeroever. Het Landschapspark wordt een project voor de hele stad: een park voor alle Antwerpenaren.

Architectuur van de Ringzone

Goede architectuur is belangrijk. Al die nieuwe programma's, gebouwen, landschappen en parken kunnen de Ringzone een nieuwe uitstraling geven. Het ontwerpproces 'Over de Ring' heeft de lat bewust hoog gelegd. We hebben gewerkt met de beste ontwerpers en alle Ringprojecten zijn geëvalueerd door een panel van experts in ruimtelijke kwaliteit. Ook in de toekomst zal het ontwerp een onmisbare rol spelen om hoogwaardige publieke ruimtes aan de stad toe te voegen.

Vrij en verbonden

De Ringzone is een belangrijke ader van mobiliteit door en voor de stad. Ook in de toekomst zal dat zo blijven, maar dan wel op een andere manier. In het Toekomstverbond werd het overkappen van de Ring gekoppeld aan een *modal shift* (50% autoverkeer en 50% duurzame vervoersmodi zoals openbaar vervoer of fiets). Sterker nog, de *modal shift* is een noodzakelijke voorwaarde om in de toekomst nog meer te kunnen overkappen, aangezien we filevorming in de tunnels moeten vermijden. Het Toekomstverbond zette ook de krijtlijnen uit voor een Ring voor doorgaand verkeer rond de stad in het noorden (Radicaal Haventracé) en een scheiding van het verkeer op de Ring in het zuiden. De ontwerpteams hebben alvast heel wat voorstellen geformuleerd om het openbaar vervoer, het fiets- en voetgangersnetwerk en de verkeersstromen op Ring en Singel te verbeteren.

Openbaar vervoer in de Ringzone

De Ringzone biedt veel mogelijkheden voor het versterken van het openbaar vervoer. Een intensivering van het Ringspoor biedt snel openbaar vervoer op stadsregionale schaal. De bestaande knooppunten Zuid, Berchem en Luchtbal kunnen we aanvullen met nieuwe stations aan Schijnpoort en aan de Turnhoutse Poort. Op Linkeroever is er geen station in de Ringzone, maar hier biedt de Park&Ride een overstap op het tramnet. Op langere termijn kan ook de Singel plaats bieden aan een Singelbus of Singeltram. Ook het tramnetwerk tussen de wijken intra en extra muros kunnen we versterken door extra tramlijnen en bijkomende bruggen te bouwen over de Ring heen.

Een dubbele structuur voor de fiets

Heel wat Ringprojecten versterken de fietsinfrastructuur door ze uit te breiden met een nieuw fietsgrid op Linkeroever en een *ladder op twee snelheden* op Rechteroever. Die ladder bestaat uit het Ringfietspad als snelle route en het Singelfietspad. Dwarse verbindingen tussen beide en een wandelpadstructuur door het bermenlandschap en over de kap, vervolledigen het netwerk voor de trage weggebruiker. Een nieuwe fietsbrug over de Schelde vormt de kers op de taart van het nieuwe netwerk.

Ring en Singel als communicerende vaten

In het Toekomstverbond is een akkoord bereikt om enerzijds de Ring (met het Oosterweelproject) te sluiten als een *Ring voor de stad*, en anderzijds het doorgaand verkeer zoveel mogelijk buiten het stedelijk weefsel te houden. In het noorden kan dit met het Radicaal Haventracé (R2) als een *Ring rond de stad*. In het zuiden door middel van een gescheiden verkeerssysteem op het huidige Ringtracé.

In de toekomst zal een deel van de capaciteit op de Ring dus expliciet voorbehouden zijn voor stedelijk en stadsregionaal verkeer. Daardoor neemt de Ring een deel van de verkeersfunctie van de Singel over. De Singel evolueert op termijn naar een weg met een lokaal en ontsluitend karakter. Dat schept mogelijkheden voor leefbaarheid, veiligheid en openbaar vervoer.

Afstemming met werken aan de Ring

De geplande infrastructuurwerken voor Oosterweel vormen een sturende randvoorwaarde voor de Ringprojecten. Op Linkeroever gaan de ontwerpteams uit van het in uitvoering zijnde infrastructuurontwerp, maar doen ze net zoals de burgerbewegingen bijkomende voorstellen om de leefbaarheid te verhogen. Voor de noordoostelijke Ring worden verschillende varianten verder onderzocht in het

project-MER Oosterweelverbinding. Onder-tussen is binnen het ontwerpproces voorlopig uitgegaan van een variant zoals uitgewerkt door BAM. De ontwerpteams en burgerbewegingen stellen hier en daar aanpassingen voor zodat er meer overkapt kan worden.

Voor de zuidoostelijke Ring is uitgegaan van een variant met een gescheiden verkeerssysteem tussen E19 zuid en E313. Ook hier deden burgerbewegingen en ontwerpteams een aantal suggesties voor aanpassingen aan deze varianten. Deze worden nu verder onderzocht.

over de ring

“De overkapping is geen doel op zich, maar een middel om de leefbaarheid in Antwerpen te verbeteren.”

— Intendant Alexander D’Hooghe

Het voorbije jaar werkten ontwerpers, experts, overheden, burgerbewegingen en burgers intensief samen. Onder leiding van de intendant tekenden ze ontwerpvoorstellen uit voor de transformatie van de Antwerpse Ring. Samen kwamen ze tot een gedragen set van Ringprojecten.

Sommige van die Ringprojecten zijn overkappingsprojecten. Andere trachten op korte termijn – en als opstap naar een overkapping van de volledige Ring – de leefbaarheid in de Ringzone te verbeteren. Bijvoorbeeld door bermen of geluidsschermen aan te leggen, wijken met elkaar te verbinden met brede bruggen of in te zetten op duurzame vormen van mobiliteit.

De Vlaamse Overheid, de stad Antwerpen en het Havenbedrijf hebben 1,25 miljard euro uitgetrokken om een eerste pakket van Ringprojecten te realiseren. Nu staan we samen voor belangrijke keuzes. Hoe kunnen we dit geld goed besteden? Met welke Ringprojecten verbeteren we de leefbaarheid het meest? Welke zijn het dringendst? En waar gaan we eerst aan de slag?

Wat willen we bereiken met de Ringprojecten?

De Ringprojecten geven Antwerpen en Zwijndrecht ademruimte

De Ringprojecten hebben een positieve impact op de gezondheid van de inwoners van Antwerpen en Zwijndrecht. Ze verbeteren de luchtkwaliteit, verminderen de geluidsoverlast en bieden een oplossing voor het nijpende tekort aan groenruimtes in de omliggende wijken.

De Ringprojecten versterken het ecologisch systeem van de Ringzone

Dankzij de Ringprojecten kunnen we waardevolle natuurgebieden met elkaar verbinden. Er ontstaat een robuust ecosysteem dat de hele stad omringt.

De Ringprojecten wapenen de Ringzone tegen de klimaatverandering

De Ringprojecten geven de nodige ruimte aan water. We vermijden overstromingen in natte periodes, terwijl in periodes van droogte steeds voldoende water beschikbaar is. Het groen en het water brengen verkoeling tijdens warme zomers.

De Ringprojecten scheppen kostbare ruimte in het hart van de stad

De voorbije eeuw is de Antwerpse stadsregio explosief gegroeid. De Ring ligt al lang niet meer rond, maar midden in de stad. Met een overkapping kunnen we honderden hectare open ruimte scheppen pal in het hart van de stad. Op die manier verspillen we geen kostbare open ruimte aan de rand van de stad.

De Ringprojecten doen wijken heropleven

Vandaag keren de wijken hun rug naar de Ringruimte. Maar eenmaal er een dak ligt op de Ring kan de achterkant een voorkant worden. Langs de overkappingsprojecten kunnen we nieuwe woningen, werkplekken, scholen en wijkcentra bouwen. En dat alles vlakbij het grootste park van de stad.

De Ringprojecten geven Antwerpen een nieuw gezicht

Grote publiekstrekkingen zoals een sportcentrum, een recreatiedomein, een museum of een voetbalstadion kunnen een plaats krijgen in de Ringruimte. De Ring wordt een trekpleister voor heel Antwerpen en ver daarbuiten.

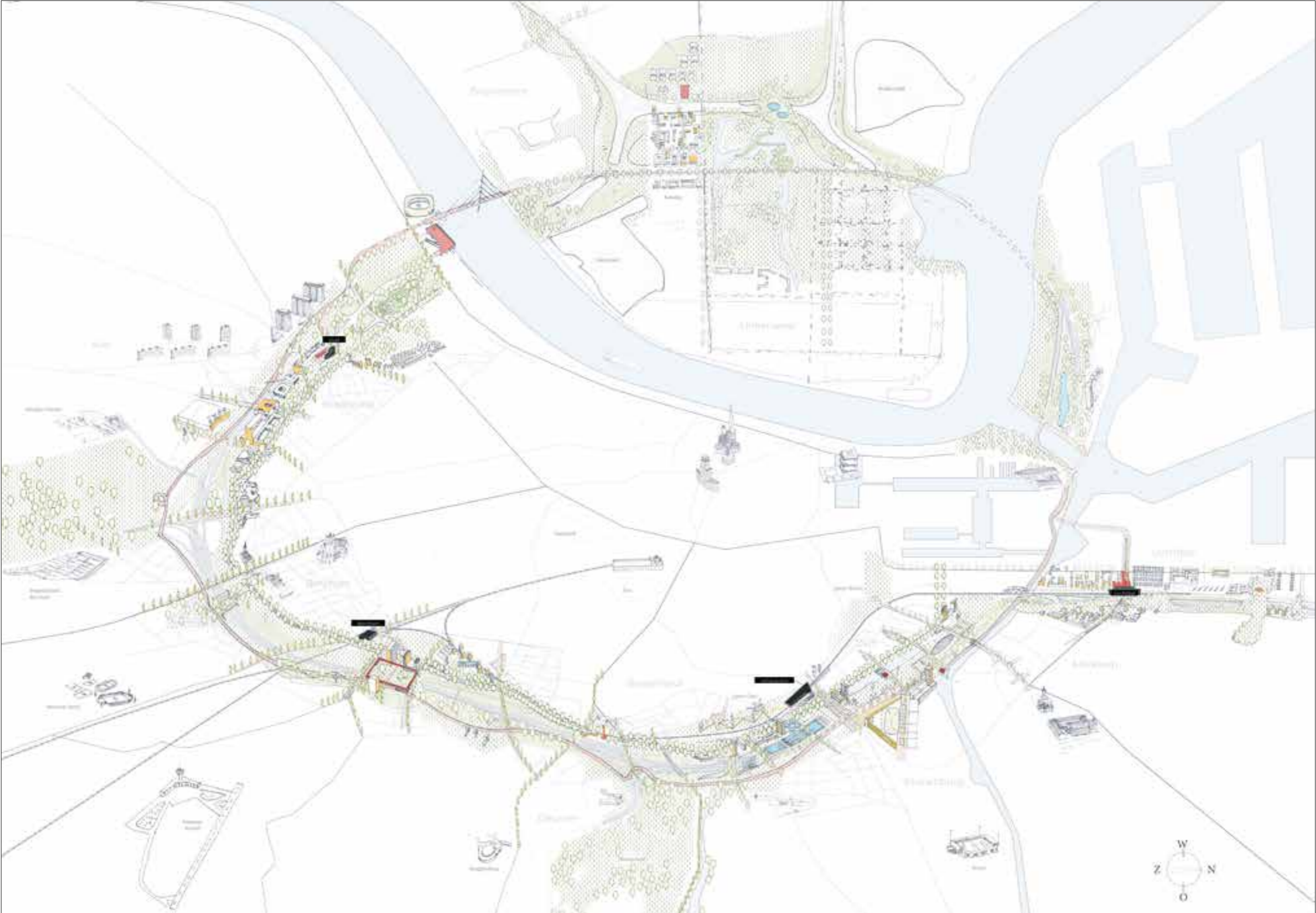
De Ringprojecten bieden ruimte voor een mobiliteit op mensenmaat

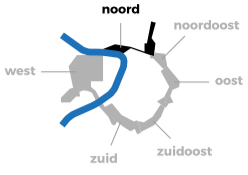
In de Ringruimte maken we plaats voor hoogwaardig openbaar vervoer en nieuwe fiets- en wandelpaden. Er ontstaan nieuwe dwarsverbindingen tussen binnen- en buitenstad en voortaan kan men de hele stad rond fietsen. We dringen het autoverkeer terug en maken de stadsregio nog gezonder en leefbaarder.

De Ringprojecten verbinden wijken en mensen

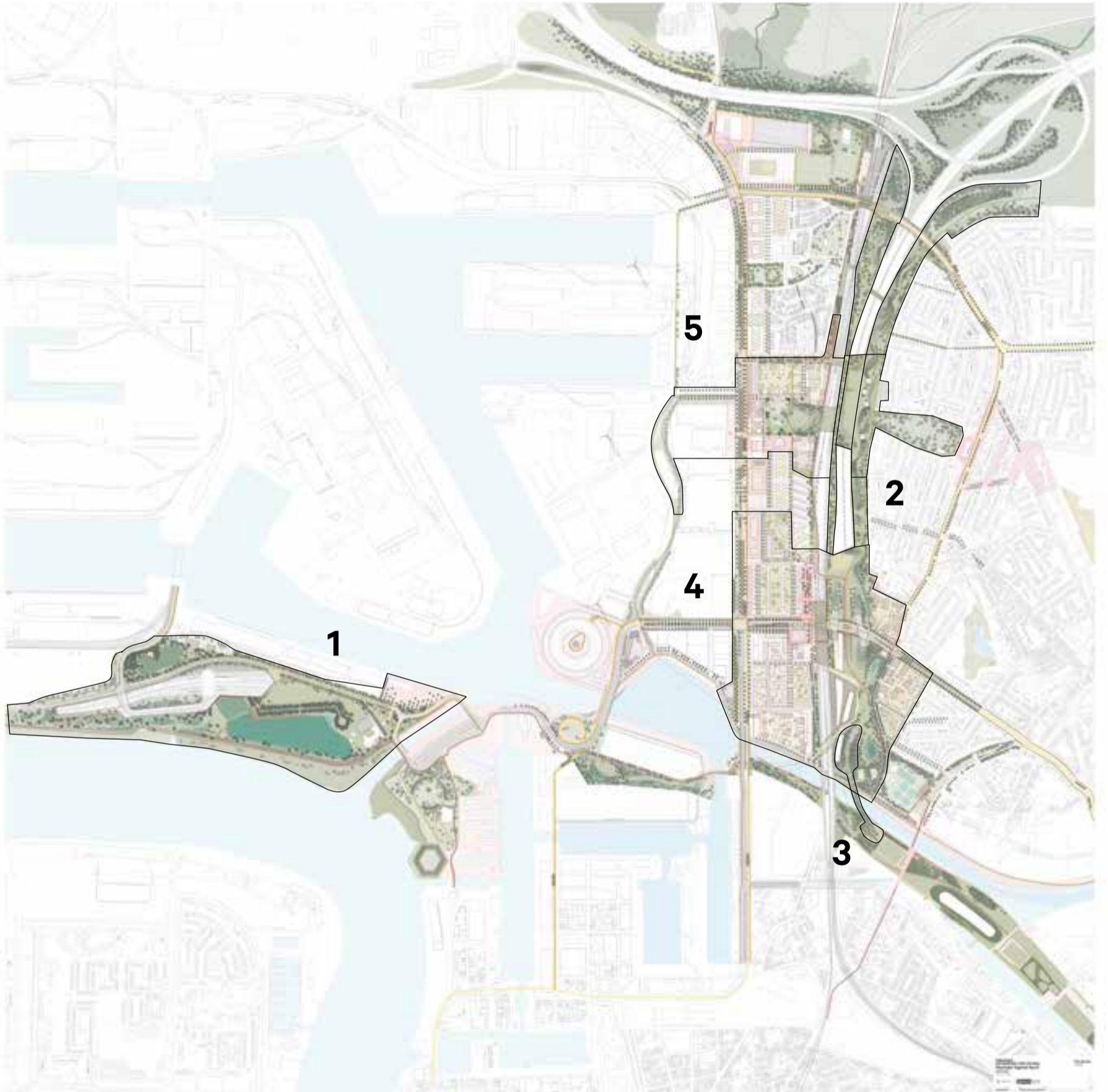
Vandaag snijdt de Ring wijken doormidden. Overkappingsprojecten doorbreken die barrière. Wijken die van elkaar gescheiden waren, zijn voortaan verbonden. Mensen ontmoeten elkaar op het dak op de Ring.

Impressie Ringprojecten

noord

“Een ecologisch park langs de snelweg reduceert op korte termijn de overlast voor de omwonenden en is een opstap naar de overkapping.” — Team Noord

1
Oosterweelknoop

Categorie: Ambitieuze bermen
Kostprijs: 11 à 16 miljoen euro (exclusief overkapping)

“We willen het Noordkasteel omvormen tot een recreatiegebied met zwembijver voor alle Antwerpenaren.”

— Team Noord

2
Bermenlandschap langs een verlaagde R1 Noord

Categorie: Ambitieuze bermen
Kostprijs: 29 à 36 miljoen euro

Snede door het bermenlandschap met de uitkijkghevel en de R1 in open sleuf

3
Groene Brug

Categorie: Nu of nooit
Kostprijs: 3,5 à 5 miljoen euro

“In plaats van het viaduct van Merksem volledig af te breken, kunnen we een deel van de infrastructuur gebruiken om een ecodeuct over het kanaal te maken.” — Team Noord

“Station Luchtbal wordt een volwaardig fiets- en openbaarvervoersknooppunt. Daarrond kan je stad maken.”

— Team Noord

“De bewoners van Luchtbal en Lambrechtshoeken ontmoeten elkaar op een uitgestrekt, gezamenlijk park op het dak van de snelweg.” — Team Noord

4

Stationsomgeving Luchtbal

Categorie: Nieuwe stedelijke plekken
Kostprijs: 360 à 400 miljoen euro

5

Groen Hart Luchtbal – Lambrechtshoeken

Categorie: Wijkverbindingen
Kostprijs: 225 à 245 miljoen euro

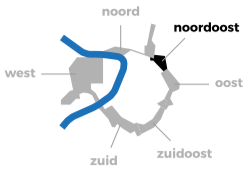

Snedes door de passage onder de spoorweg en de tunnelkokers van de Ring

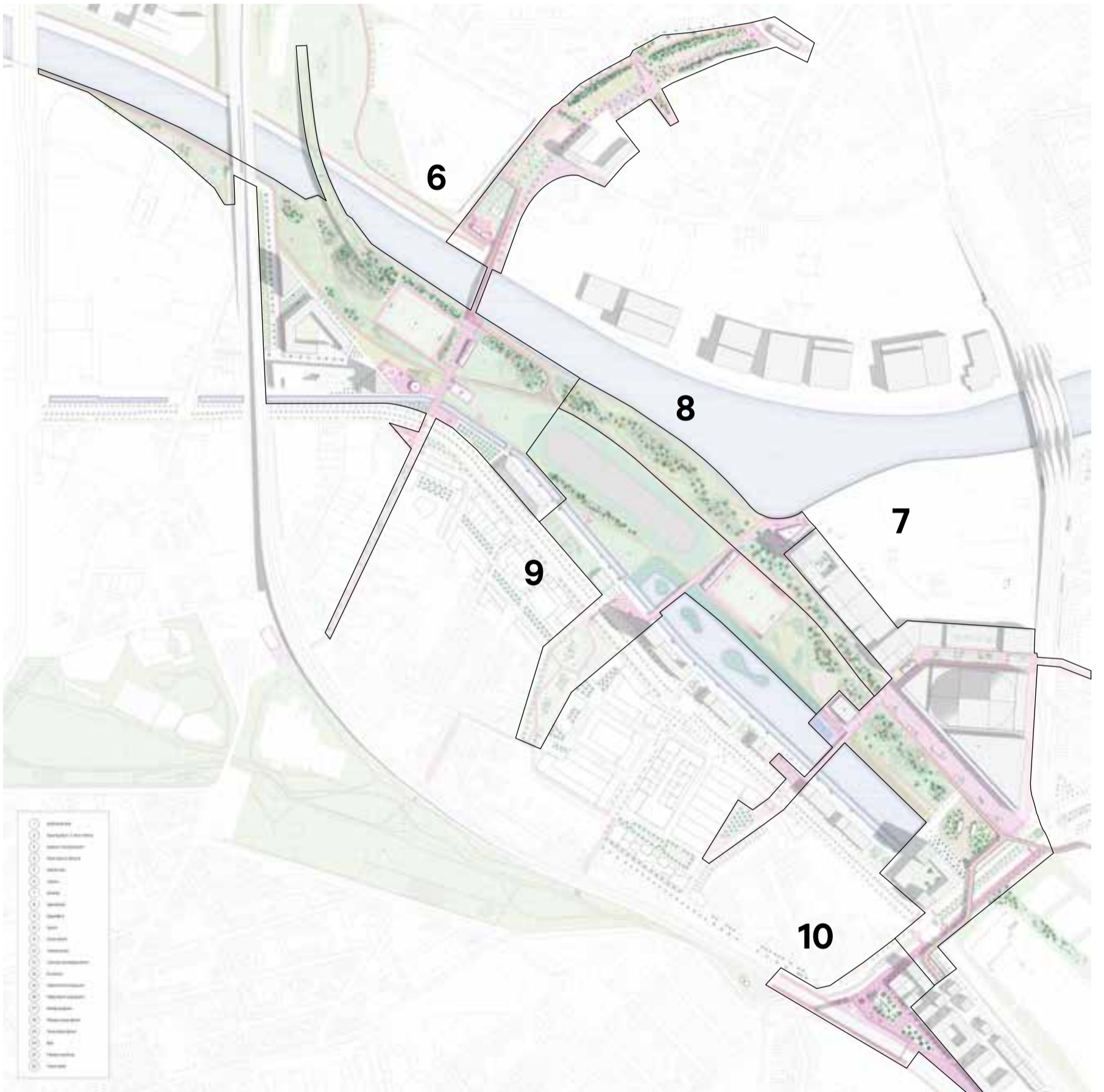

Snedes door het Groen Hart ter hoogte van de torens van Luchtbal en het park Distelhoek

noordoost

“Groene dwarsverbindingen op de overkapping reiken als de nerven van een blad tot diep in de woonwijken van Merksem en Dam.” — Team Noordoost

6

Steenborgerweert / Kap Dam

Categorie: Nu of nooit
Kostprijs: 12 à 17 miljoen euro

“Het Sportpaleis krijgt een nieuw gezicht aan de stadszijde. Voor en na een concert verzamelen muzikliefhebbers op het grote voorplein op de overkapping.”

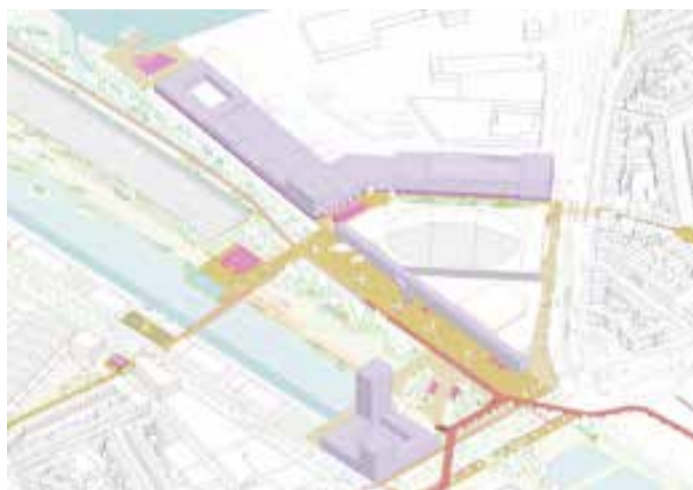
— Team Noordoost

7

Kap Sportpaleis

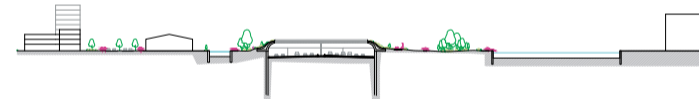
Categorie: Nieuwe stedelijke plekken
Kostprijs: 90 à 150 miljoen euro

8

Albertkanaal

Categorie: Ambitieuze bermen
Kostprijs: 4,5 à 81 miljoen euro geluidsschermen
(afhankelijk van lengte open sleuf)

Snede door de Ring langs Albertkanaal

“Een paviljoentje in de zwaikom vormt het gedroomde decor voor festiviteiten of huwelijken: een plek van grootstedelijke romantiek!” — Team Noordoost

“Station Schijnpoort speelt een belangrijke rol in het tot stand brengen van de *modal shift*.”

— Team Noordoost

9

Kap Kalverwei

Categorie: Grote overkapping

Kostprijs: 100 à 120 miljoen euro zonder ribbenkap,
180 à 205 miljoen euro met ribbenkap

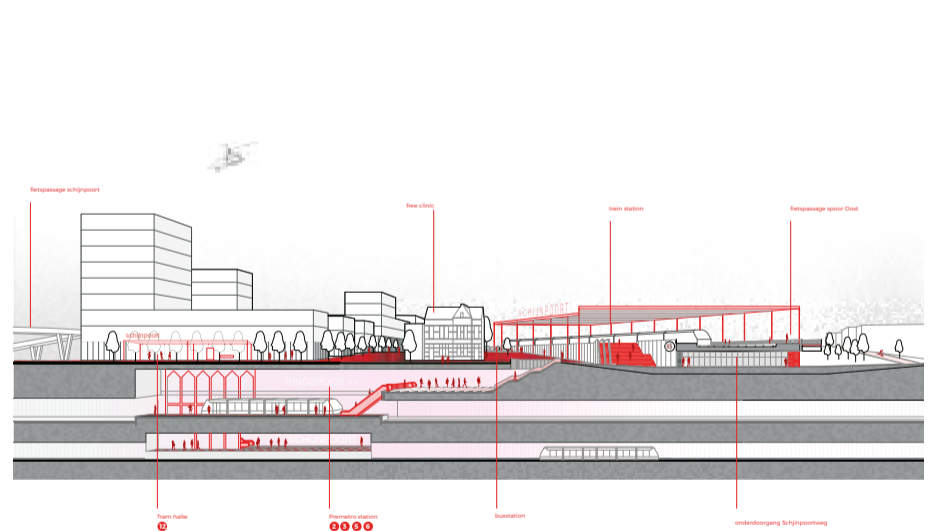

10

Station Schijnpoort

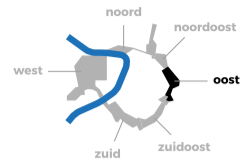
Categorie: Nieuwe stedelijke plekken

Kostprijs: 23 à 32 miljoen euro

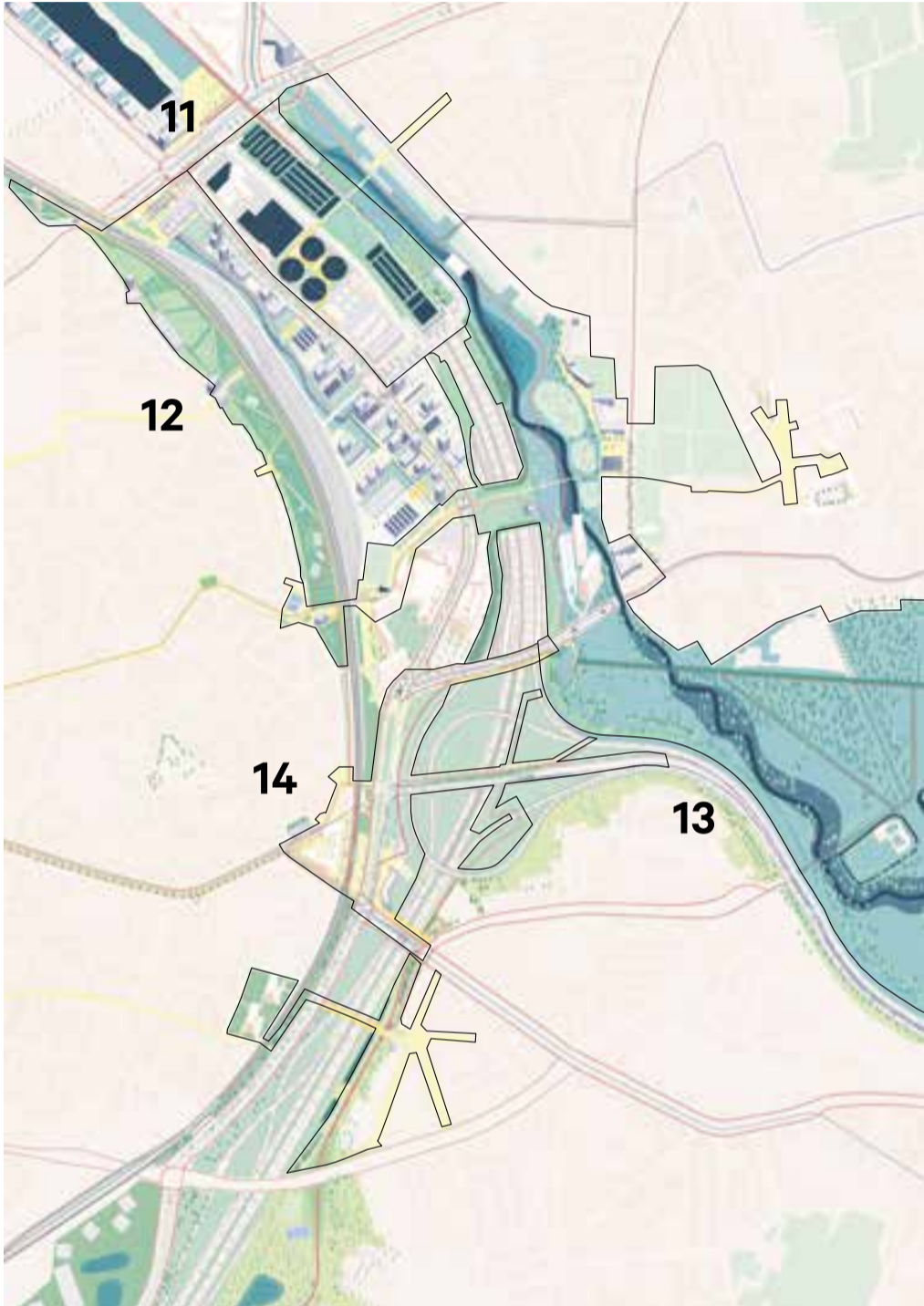

Doorsnede Schijnpoort: een stedelijk knooppunt op verschillende niveaus

“Een monumentale ribbenkap
schermt de snelweg af van het
park.” — Team Noordoost

oost

Visie tussentermijn met Ringprojecten

Visie volledige overkapping

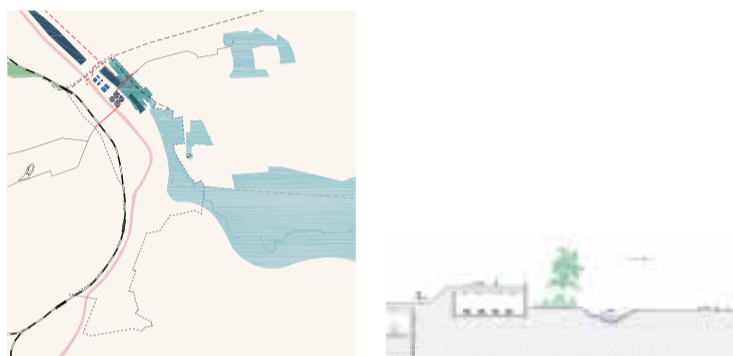
“We willen de infrastructuur van Aquafin omvormen tot een deels toegankelijk en innovatief stadsdeel gewijd aan de zuivering en de opslag van water.” — Team Oost

11

Waterpark

Categorie: Grote overkapping
 Kostprijs: 270 à 490 miljoen euro

Snede door Aquafin, overkapping en achterkant Teneekhovelei

Gescheiden opvang en zuivering van regenwater en afvalwater

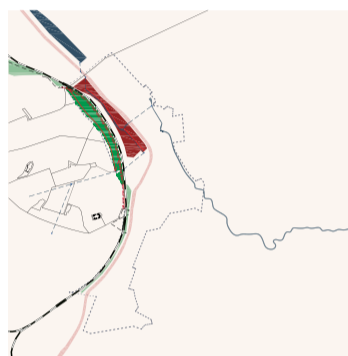
“Delen van de spoorbundel kunnen plaatsmaken voor een nieuwe woonwijk en een langgerekt park dat aansluit op Park Spoor Noord.” — Team Oost

12

Nieuw Oost

Categorie: Nieuwe stedelijke plekken
 Kostprijs: Niet van toepassing (projectontwikkeling met autonome financiering, niet van overkappingsbudget)

Snede door Spoor Oost, het park en de Singel

“Het Rivierenhof vindt zijn weg naar de stad via de overkapping. Het Terloplein wordt verbonden met het centrum van Deurne.”

— Team Oost

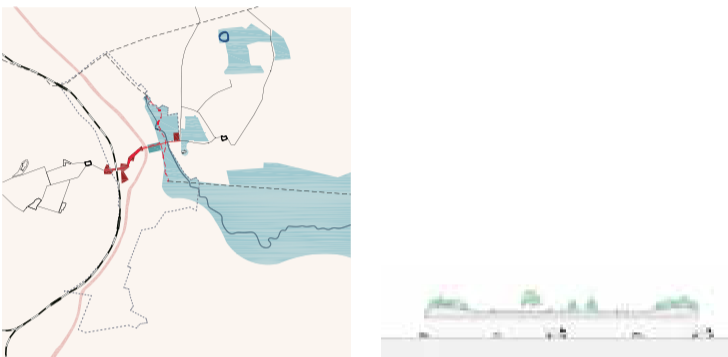
“Borgerhout en Rivierenhof worden beter verbonden. Een openbaarvervoersknooppunt vermindert de druk op de E313 snelweg.” — Team Oost

13

Schijnvallei / Ter Lo / Deurne

Categorie: Ambitieuze bermen
Kostprijs: 85 à 140 miljoen euro

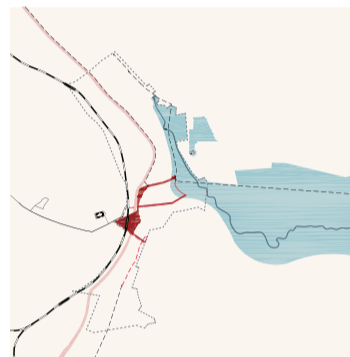
Sneede door het park, de bermenstructuur en de overkapping

14

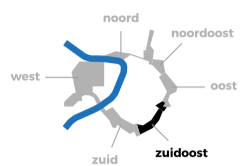
De Knoop

Categorie: Wijkverbindingen
Kostprijs: 19 à 26 miljoen euro

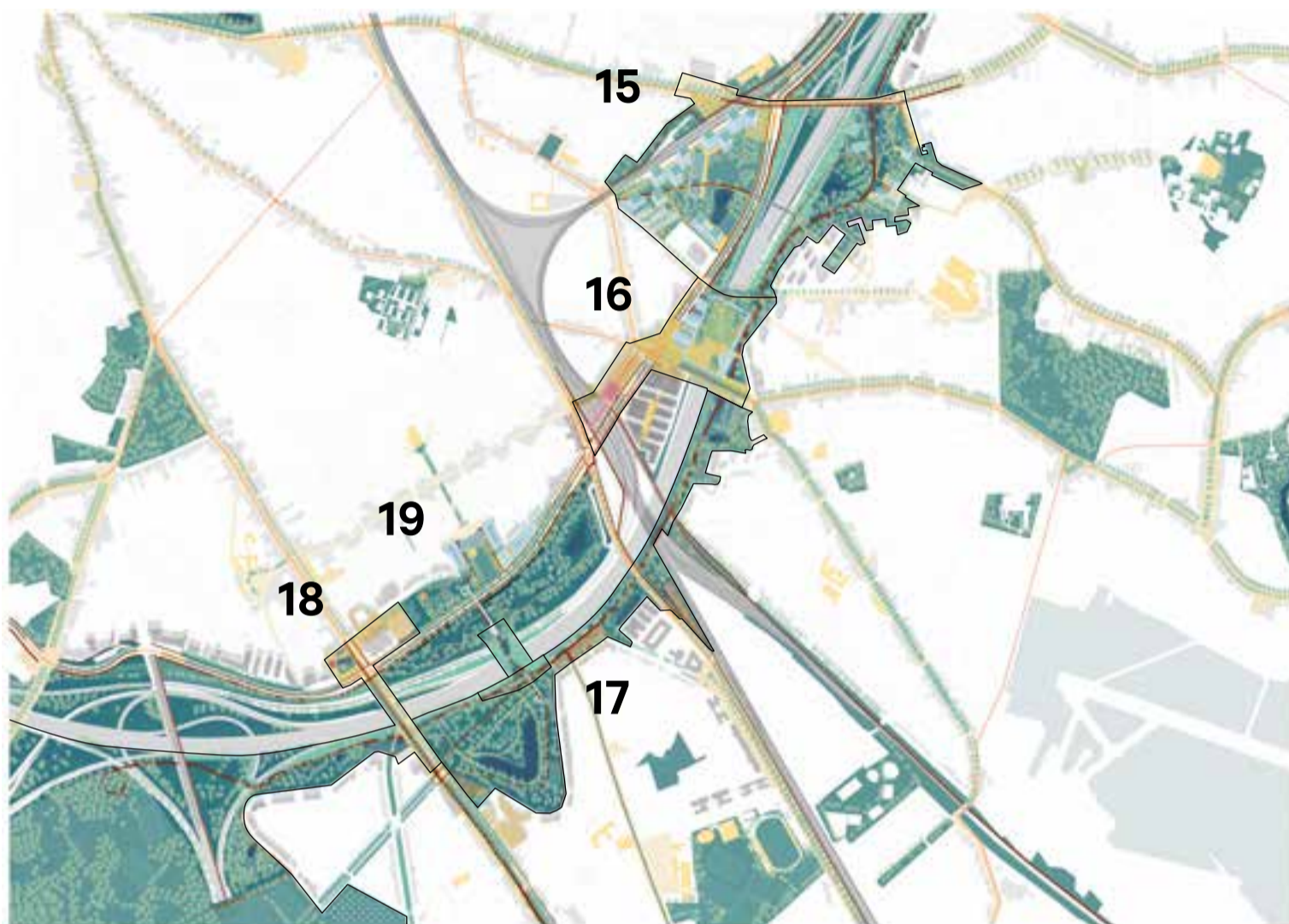
Sneede door bermenstructuur en publieke ruimte Turnhoutse Poort

zuidoost

Visie tussentermijn met Ringprojecten

Visie volledige overkapping

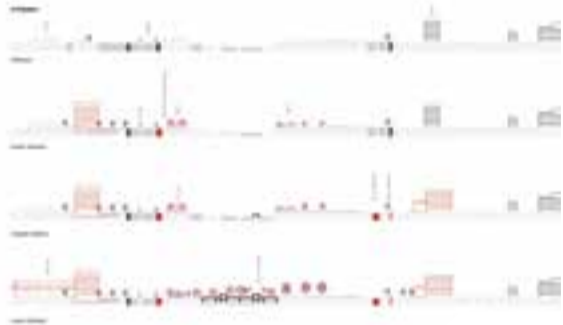
“Het Ringproject vult het nijpende tekort aan groenruimte aan in de wijken Zurenborg en Luysbekelaer.” — Team Zuidoost

15

Zurenborg / Luysbekelaerpark

Categorie: Wijkverbindingen
Kostprijs: 80 à 115 miljoen euro

Projectevolutie. Snede nabij Plantin en Moretuslei

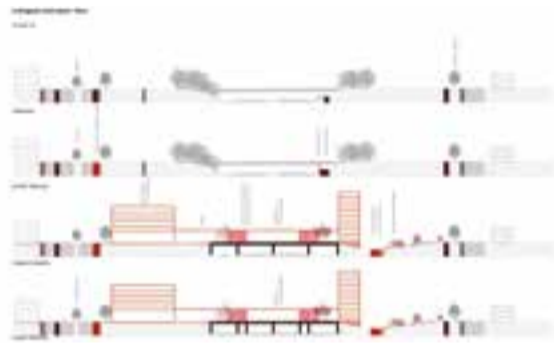
“De galerij omhult een nieuwe stedelijke en groene ruimte op Berchem Grote Markt. Het is een venster op de naderende overkapping vanuit noord en zuid.” — Team Zuidoost

16

Grote Markt Berchem

Categorie: Nieuwe stedelijke plekken
Kostprijs: 210 à 290 miljoen euro

Projectevolutie. Snede ter hoogte van het nieuwe stedelijke plein en de connecterende vallei

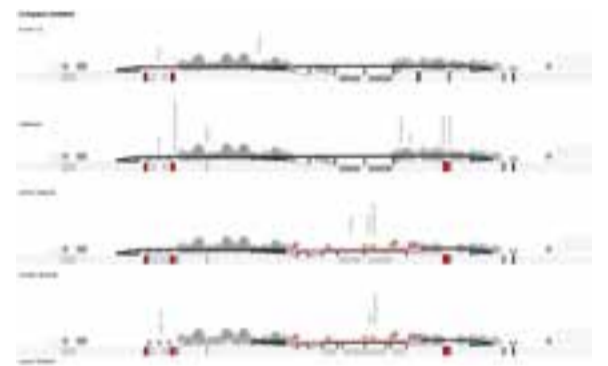
“Ecobrug Brialmont verenigt de Brilschans en de Wolvenberg tot één centraal park voor Berchem.” — Team Zuidoost

17

Ecobrug Brialmont

Categorie: Wijkverbindingen
Kostprijs: 36 à 50 miljoen euro

Projectevolutie. Snede ter hoogte van de huidige fietsbrug over de Ring

“Bomenrijen en een glazen galerij op de vergroende brug reorganiseren de verkeersstromen. Er ontstaat een aangename verblijfsruimte.”

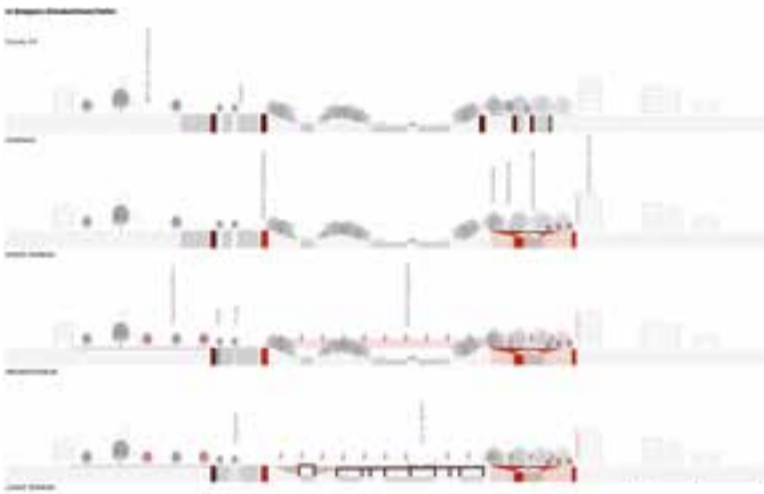
— Team Zuidoost

18

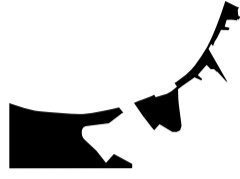
Groene Grote Steenweg

Categorie: Wijkverbindingen
Kostprijs: 23 à 32 miljoen euro

Projectevolutie. Snede ter hoogte van de Elisabethlaan

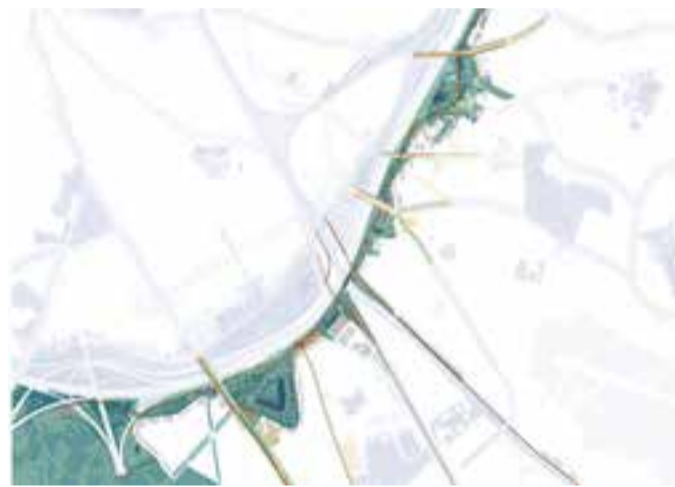
“Het Longitudinaal Ringpark rijgt de verschillende wijken langs de Ring aan elkaar.” — Team Zuidoost

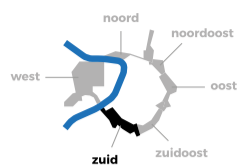

19

Longitudinaal Ringpark

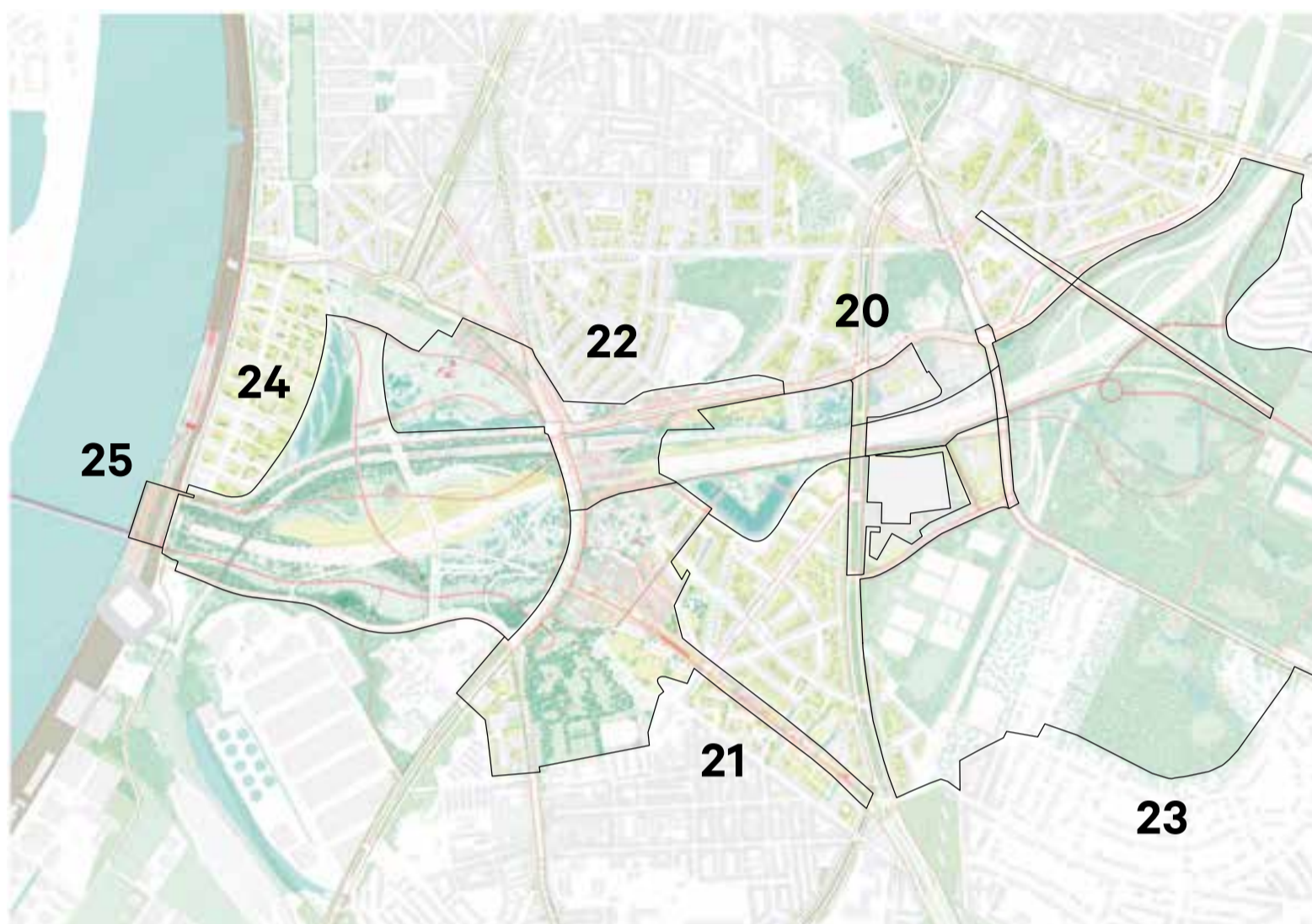
Categorie: Ambitieuze bermen
Kostprijs: 18 à 26 miljoen euro

zuid

Visie tussentermijn met Ringprojecten

Visie volledige overkapping

“Nieuwe fietsbruggen over de Ring maken het Cultuurpark en het Nachtegalenpark beter bereikbaar.” — Team Zuid

“De overkapping van de A12 legt een groene verbinding tussen het Kiel en Antwerpen Zuid.” — Team Zuid

“Dankzij een 260 meter brede overkapping ontstaat ruimte voor een volwaardig Zuidstation met stationsplein.” — Team Zuid

20

Fietsbruggen Cultuurpark

Categorie: Wijkverbindingen
Kostprijs: 3 à 4 miljoen euro

21

A12 / Jan De Voslei

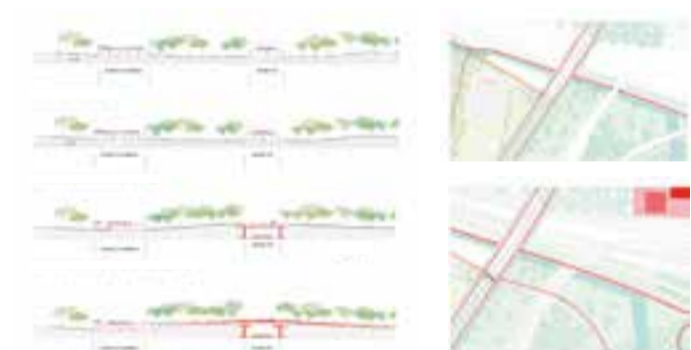
Categorie: Grote overkapping
Kostprijs: 140 à 195 miljoen euro

22

Station Zuid

Categorie: Nieuwe stedelijke plekken
Kostprijs: 205 à 285 miljoen euro

Boven
Snedes door de Legrellelaan en A12 (bestaande situatie en projectvoorstel)

Rechts
Nieuwe fietsverbinding Legrellelaan (bestaande en toekomstige verkeerswisselaar)

Boven
Snedes door Generaal Lemanstraat (van de parken tot het centrum)

Rechts
Projectvoorstel fietsverbinding Generaal Lemanstraat

Boven
Snedes Jan Van Rijswijklaan en Legrellelaan (bestaande situatie en projectvoorstel)

Rechts
Projectvoorstel herinrichting Jan Van Rijswijklaan en Legrellelaan

“In afwachting – en ter voorbereiding – van de overkapping kunnen we over de hele lengte van zone Zuid een groen bermenlandschap aanleggen.” — Team Zuid

23

Bermen van Knoop tot Lemanstraat

Categorie: Ambitieuze bermen
 Kostprijs: 50 à 65 miljoen euro

Overkappingen, bermen, schermen en heuvelslandschap in fase 1

Snede ter hoogte van de Wezenberg (bestaande situatie en projectvoorstel)

Snede ter hoogte van de verkeersknoep E19 (bestaande situatie en projectvoorstel)

Snede ter hoogte van de Mastvest en parking Desguinlei (bestaande situatie en projectvoorstel fase 1 en 2)

24

Park Knoop Zuid

Categorie: Ambitieuze bermen
 Kostprijs: 165 à 225 miljoen euro

“Park Knoop Zuid is ontworpen als een heuvelslandschap dat de impact van geluid en slechte lucht sterk vermindert.”

— Team Zuid

“Het Scheldebalkon biedt een spectaculair uitzicht over de rivier en het landschapspark Linkeroever.” — Team Zuid

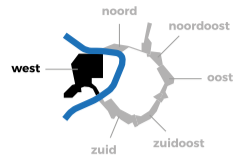

25

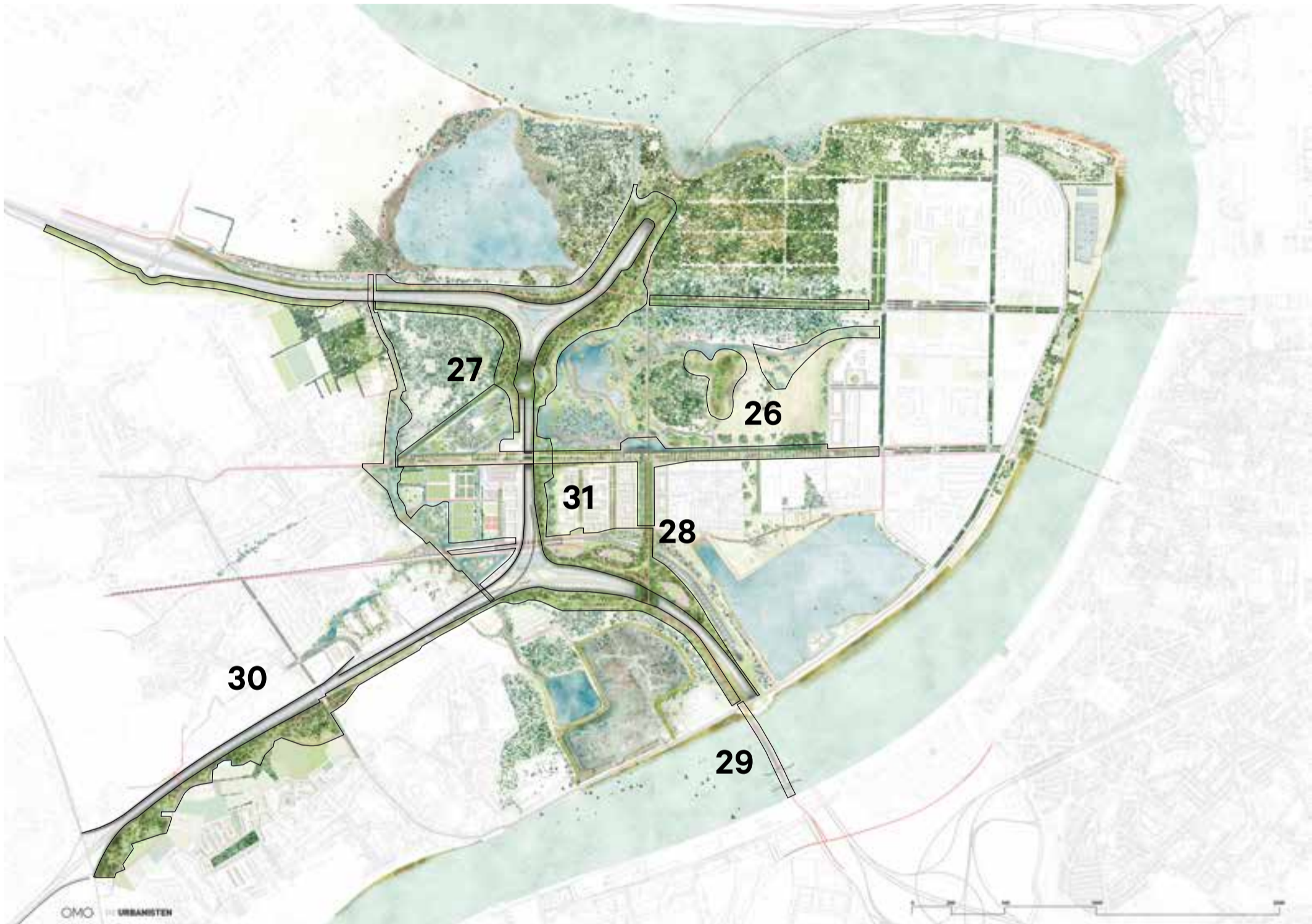
Scheldebalkon

Categorie: Nieuwe stedelijke plekken
 Kostprijs: 32 à 45 miljoen euro

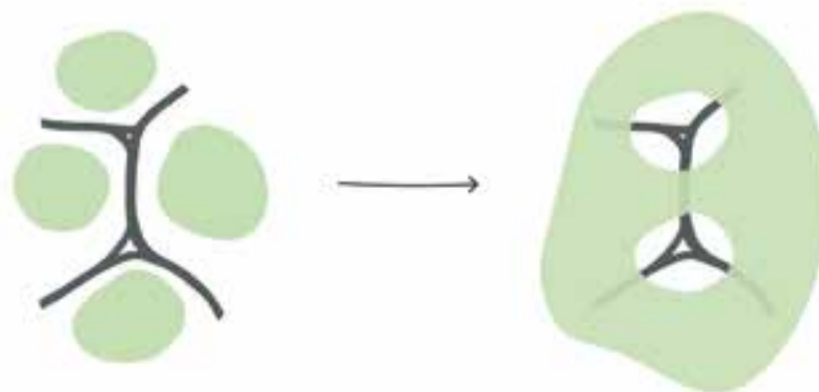

west

Principe: van landschapsfragmenten naar één aaneengesloten landschapspark

“Een 200 meter brede overkapping en een parkverbinding door de verkeersknoop smeden de verschillende natuurgebieden samen tot één groot ecologisch systeem.”

— Team West

26

Landschapspark Linkerscheldeoever

Categorie: Nieuwe stedelijke plekken
Kostprijs: 24 à 36 miljoen euro

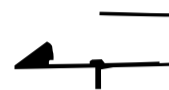
27

Passage Middenvijver

Categorie: Wijkverbindingen
Kostprijs: 18 à 65 miljoen euro

“Dankzij de Scheldebrug en het vlonderfietspad langs de Middenvijver kan men de hele Ring rond fietsen.” — Team West

28

Voltooien fietsnetwerk

Categorie: Wijkverbindingen
Kostprijs: 44 à 47 miljoen euro

29

Scheldebrug

Categorie: Wijkverbindingen
Kostprijs: 41 à 60 miljoen euro

“Geluidsbermen en -schermen van 8 meter hoog verminderen de geluidsoverlast voor de bewoners van Linkeroever en Zwijndrecht met maar liefst 10 decibel.” — Team West

“De verschillende groen- en recreatiegebieden vloeien samen tot een 700 hectare groot landschapspark voor de hele Antwerpse regio.” — Team West

30 Stille Bermen Zwijndrecht

Categorie: Ambitieuze bermen
Kostprijs: 30 à 48 miljoen euro

1 Fietserverbinding van Blokkersdijk naar Charles de Costerlaan

2 Passage Vlietbos - Middenvijver - het Rot

3 Ontwikkelingslocatie noordrand Burcht met zicht op beboste snelweg-berm en zonnescherm aan zijde Zwijndrecht

4 Ontwikkeling Katwilgweg tot aan Burchtse Weel, met een terrassenpark op de geluidsberm en een fietsverbinding tot in de Burchtse Weel

5 Blancfloerlaan met wandelpromenade aan het water en nieuwe woningen aan de Middenvijver

6 Blancfloerlaan: een gelijkvloerse verbinding voor mens en dier

7 Blancfloerlaan: een goed bereikbare sport- en speelplek per fiets, openbaar vervoer en auto

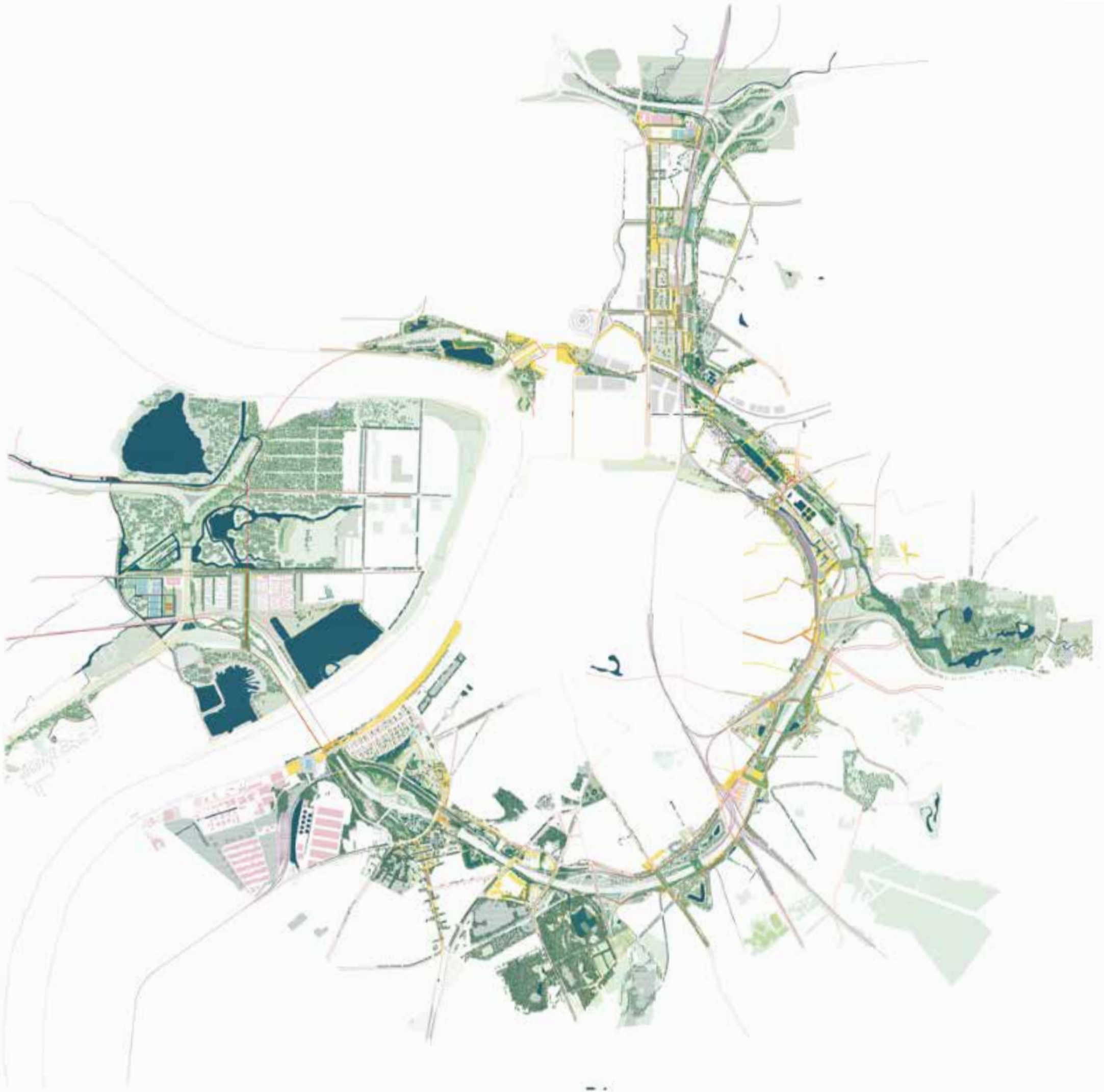

8 Snede door de parkrand van Zwijndrecht

31 Stille Bermen Linkeroever

Categorie: Ambitieuze bermen
Kostprijs: 13 à 36 miljoen euro

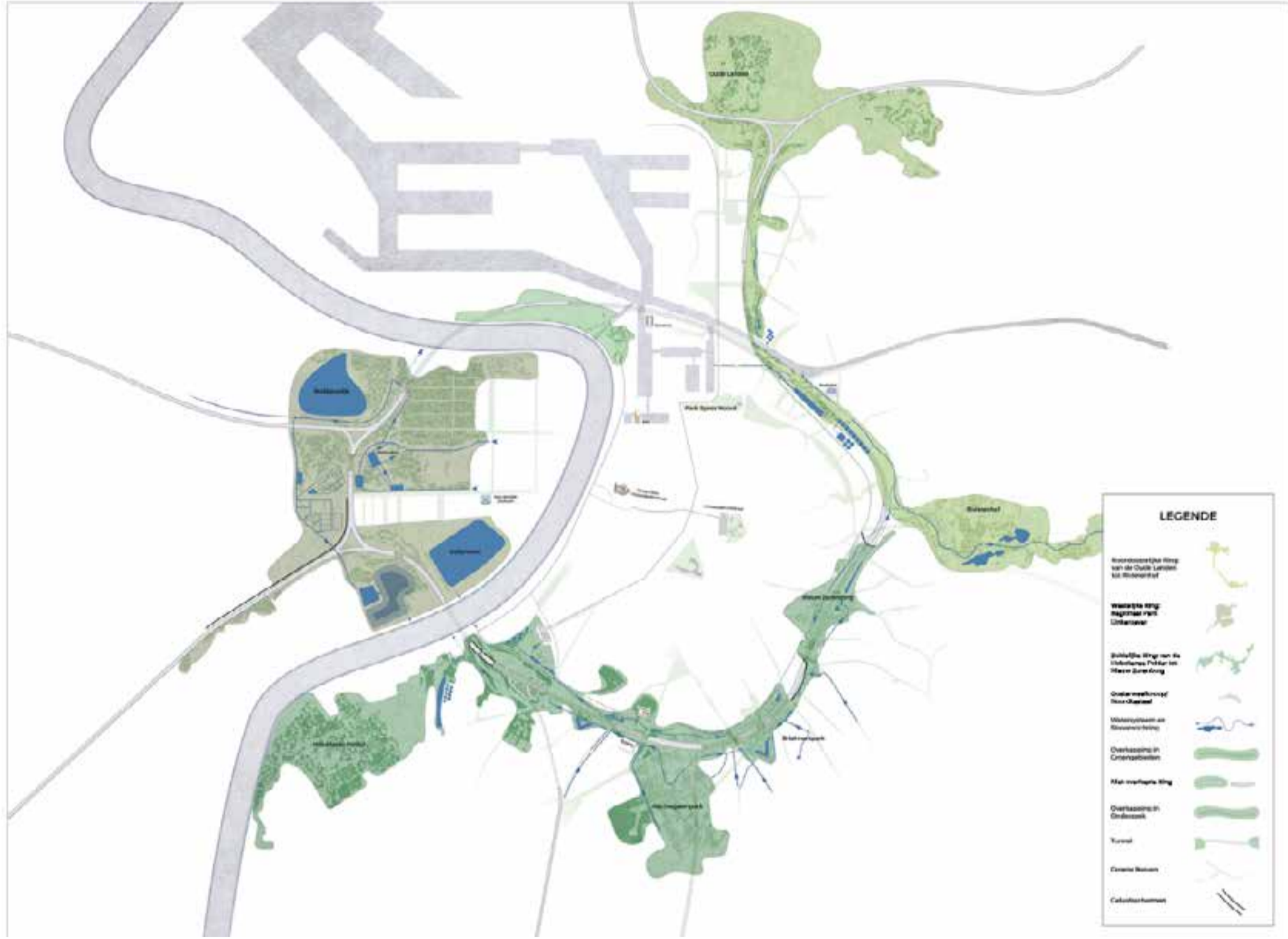

principes voor de hele ringzone

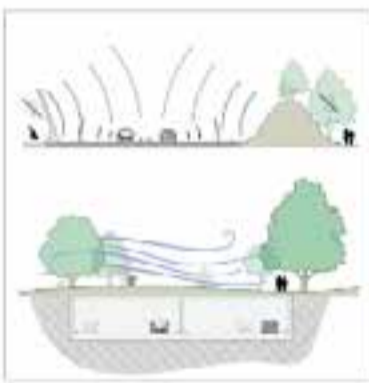

ademruimte

Ecosystemen

De Dingsprojecten verbinden het ecologisch systeem van de sluis door verschillende groengebieden met elkaar verbinden.

Gezondheid

De verbetering van de gezondheid van de omgevingen was van meet af aan een van de belangrijkste motieven voor de Dingsprojecten.

Klimaatadaptatie

De ringzone kan een belangrijke rol spelen in het aanpakken van de klimaatuitdagingen, in het bijzonder door ruimte te geven aan water.

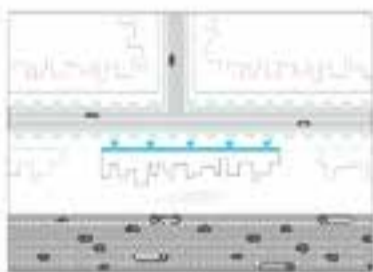
Recreatief groen

De Dingsprojecten bieden een oplossing voor de vele groentekorten in de omliggende wijken.

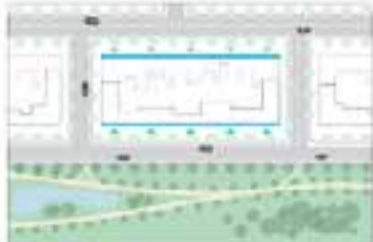
stad maken

LEGENDE	
Wijk / wijkdeel	
Wijk	
Ring	
Wijk	
Wijk	
Wijk	
Wijk	
Wijk	
Wijk	
Wijk	

Wijken afwerken met sterke voorkeuren
 Vandaag heeft de stad haar rug gekeerd naar de ring. De ringprojecten streven ernaar om die oriëntatie om te keren.

Verdichten rond knooppunten
 Verdichten rond knooppunten van openbaar vervoer is noodzakelijk om de modal shift te realiseren, die stelt dat 50% van de verplaatsingen op termijn met andere vervoersmiddelen dan de wagen moeten gebeuren.

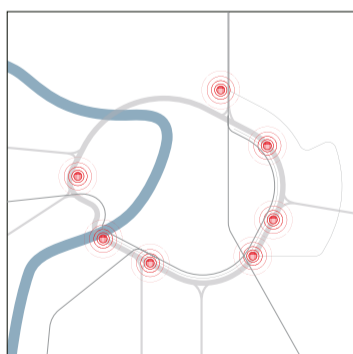
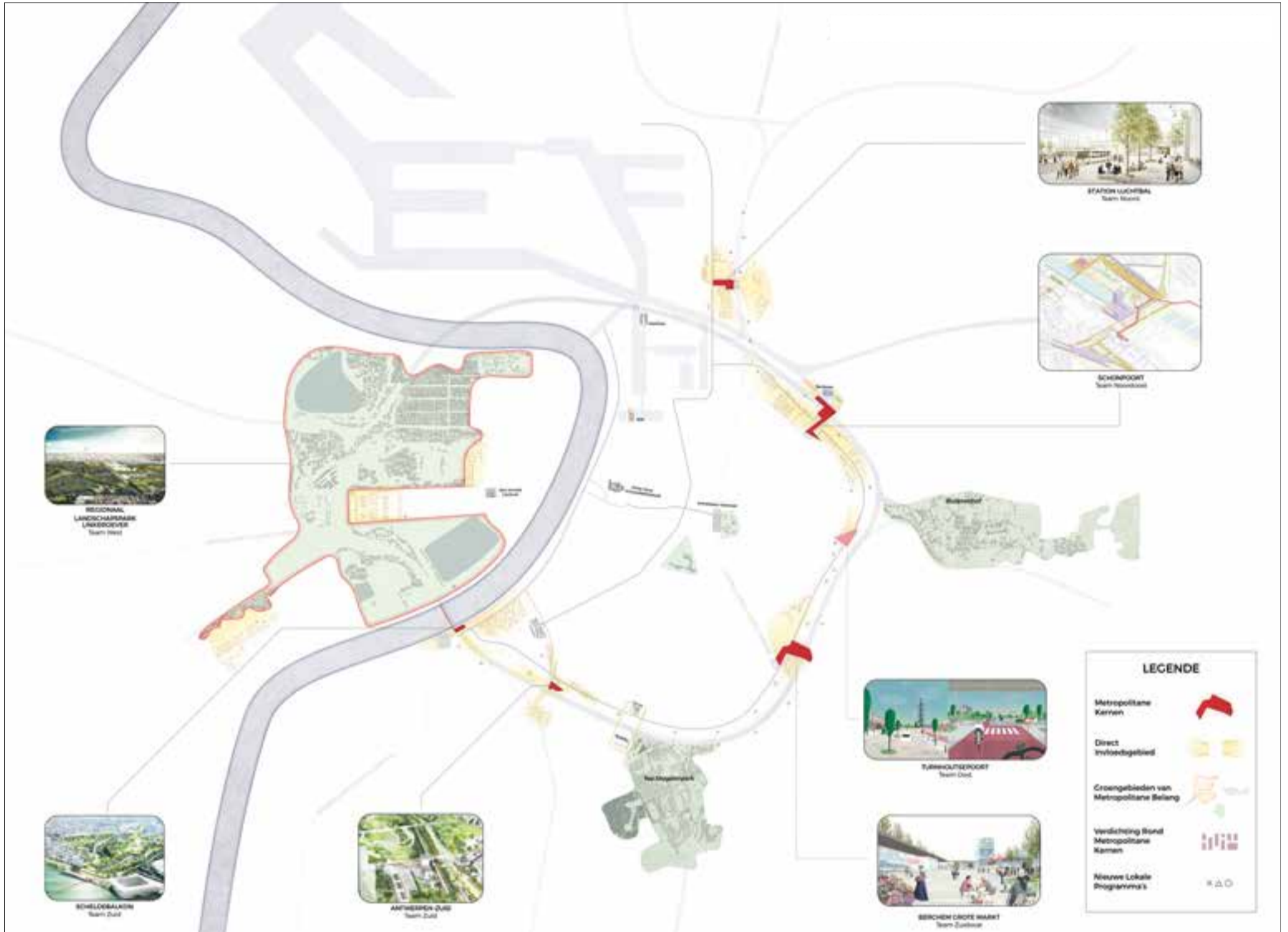

Wijken binnen en buiten de Ring aan elkaar kschelen
 De Ring, maar ook het Ringpoort of het Albertkanaal, zijn moeilijke barriers ook in het hart van de stad. De Ringprojecten willen die barriers overbruggen.

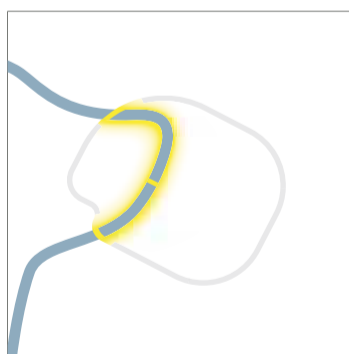
Een stedelijke Ring
 De Ring kan evolueren naar een lokale weg met meer groen, een lagere snelheid, meer en veiligere oversteekplaatsen en een sterk openbaar vervoer.

metropolitane ringcultuur

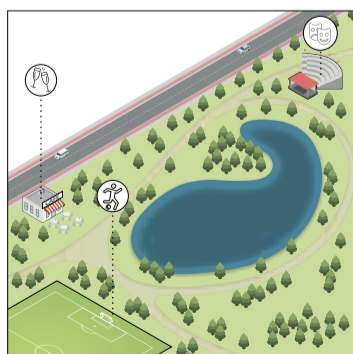
Stadsregionale ankerplekken en programma's

De vernieuwde Ringzone biedt plaats aan grote publiekstrekkingen die functioneren op het niveau van de hele stadsregio en een aantrekkingskracht hebben tot zelfs ver daarbuiten.

Twee oevers, één stad

De Ringprojecten brengen Linker- en Rechteroever wat dichterbij elkaar, zonder evenwel hun eigenheid te verloochenen.

Een stedelijke cultuur op maat van de wijken

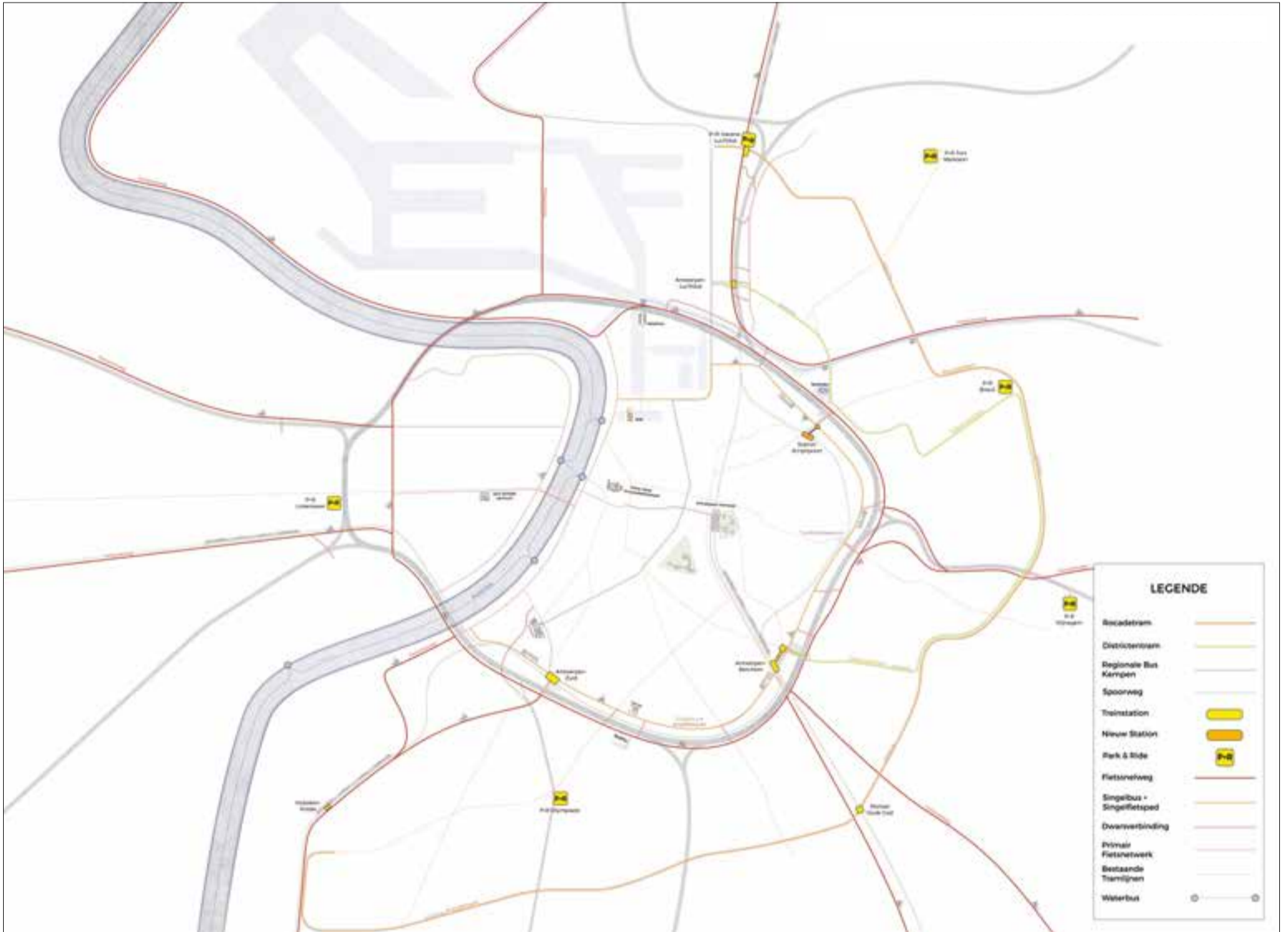
De Ringzone biedt ruimte aan lokale programma's, zoals buurtparken, zorgvoorzieningen, een school, een crèche, winkels, een buurthuis of volkstuinjes.

Architectuur van de Ringzone

Goede architectuur is belangrijk. Het ontwerp-proces 'Over de Ring' heeft de lat bewust hoog gelegd. Ook in de toekomst zal kwalitatief ruimtelijk ontwerp een onmisbare rol spelen.

vrij en verbonden

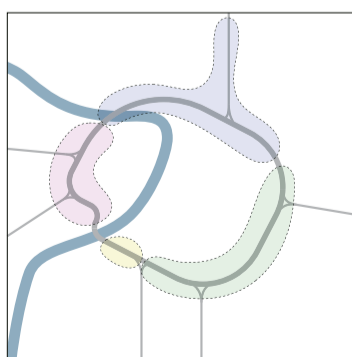
Openbaar vervoer in de Ringzone
 Het versterken van het openbaar vervoer in de Ringzone – met onder meer het Ringspoor en nieuwe stations, een Ringbus of Ringtram en verbindingen met de bredere vervoersregio – is noodzakelijk om de *modal shift* te bereiken.

Ring en Singel als communicerende vaten
 In de toekomst zal een deel van de capaciteit op de Ring expliciet voorbehouden zijn voor stedelijk en stadsregionaal verkeer. Daardoor neemt de Ring een deel van de verkeersfunctie van de Singel over, en werken Ring en Singel met elkaar samen als communicerende vaten.

Een dubbele structuur voor de fiets
 In de Ringzone kunnen we fietsinfrastructuur uitbreiden met een nieuw fietsgrid op Linkeroever en een ladder op twee snelheden op Rechteroever. Die ladder bestaat uit het Ringfietspad als snelle, conflictvrije route en het Singelfietspad.

Afstemming met werken aan de Ring
 De geplande infrastructuurwerken voor Oosterweel – zowel op Linker- als op Rechteroever – zijn een sturende randvoorwaarde voor de Ringprojecten. De ontwerpteams en burgerbewegingen formuleerden bijkomende voorstellen om de leefbaarheid verder te verhogen.

